

Alžbeta Brozmanová Gregorová

Tamara Fabac

Marta Hauser

Slađana Novota

Diana Bere

Corina Pinteá

Măđălina Boțu

Agnieszka Lissowska Lewkowicz

Anna Walas

Boglárka Meggyesfalvi

Borbála Cecilia Hadrévy

Jana Šolcová

2022

**PROJEKTI UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI
PRIRUČNIK ZA MLADE**

Alžbeta Brozmanová Gregorová, Tamara Fabac, Marta Hauser, Slađana Novota,
Corina Pinteá, Diana Bere, Măđalina Bođu, Agnieszka Lissowska-Lewkowitz,
Anna Walas, Boglárka Meggyesfalvi, Borbála Cecilia Hadrévy, Jana Šolcová

PROJEKTI UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI PRIRUČNIK ZA MLADE

Urednice:

Tamara Fabac i Marta Hauser

Autorice:

Alžbeta Brozmanová Gregorová
Jana Šolcová
Tamara Fabac
Marta Hauser
Slađana Novota
Diana Bere
Corina Pinteá
Măđđalina Bođu
Agnieszka Lissowska-Lewkowicz
Anna Walas
Boglárka Meggyesfalvi
Borbála Cecilia Hadrévy

Projekti učenja zalaganjem u zajednici. Priručnik za mlade.

1. Edition. Banská Bystrica: Platforma dobrovolníckych centier a organizácií, 2022.

Vanjski recenzenti:

Valéria Markos
Annamari Dezső
Gabriela Fernandez
Olga Ślifirska
Anisoara Butuc
Isabela-Mihaela Jantea
Bogdan Palaghiciuc
Jana Kušnieriková
Jana Mojšová
Lucia Sujová
Sara Sušanj
Borbála Hadrévy
Annamari Dezső

Prijevod i lektura:

Jelena Celcer, Babel, obrt za prevoditeljske i intelektualne usluge

Priručnik je rezultat provedbe projekta EDUVOL – Volontiranje kao prilika za učenje u sklopu Strateških partnerstava objavljenih u okviru programa Erasmus+ 2014. – 2020. (dalje u tekstu: Erasmus+), kako je utvrđeno u ugovoru broj 2019-2-SK02-KA205-002174. Projekt provode Platforma volonterskih centara i organizacija (Slovačka), Udruga za razvoj civilnog društva SMART (Hrvatska), Volonterski centar Varšava (Poljska), Önkéntes Központ Alapítvány (Mađarska) i Pro Vobis – Nacionalni resursni centar za volonterstvo (Rumunjska).

Potpore Europske komisije pri izdavanju ovog vodiča ne podrazumijeva da Komisija odobrava sadržaj izdanja koji odražava samo stavove autora. Stoga se Komisija ne može smatrati odgovornom ni za kakvu upotrebu ovdje sadržanih informacija.

Svi izrazi u muškom rodu koji imaju rodno značenje korišteni u ovome priručniku uporabljeni su neutralno i jednako se odnose na ženske i muške osobe.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

SADRŽAJ

1. ŠTO JE UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI?	7
2. USPOREDBA SLIČNIH POJMOVA	8
3. KORISTI OD IMPLEMENTACIJE PROJEKATA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI	9
4. UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI – KORACI U PROJEKTU	11
5. PRIPREMA I PLANIRANJE PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI	17
5.1. Motivacija i očekivanja	17
5.2. Formiranje tima	17
5.3. Procjena potreba zajednice	21
5.3.1. Kako pronaći partnere u zajednici	27
5.4. Definiranje cilj(ev)a projekta učenja zalaganjem u zajednici	27
5.5. Osmišljavanje i planiranje aktivnosti	30
5.6. Financiranje projekta učenja zalaganjem u zajednici	35
6. IMPLEMENTACIJA PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI	36
7. PRAĆENJE I DOKUMENTACIJA U PROJEKTU UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI	37
7.1. Praćenje	37
7.2. Dokumentacija	38
8. EVALUACIJA PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI.....	39
9. REFLEKTIRANJE U PROJEKTU UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI	42
10. PROMOCIJA I KOMUNICIRANJE PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI.....	43
11. ZAVRŠETAK I PROSLAVA PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI.....	46
12. PRIMJERI DOBRE PRAKSE IZ EDUVOL PROJEKTA.....	48
13. Informacije o partnerima na projektu EDUVOL	53
LITERATURA:	55

priprema i
planiranje

Hello

promocija

implementacija

reciprocity

service-learning
call for
volunteers

CLICK

UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI FUNKCIONIRA

Ako se želite zabaviti sa svojim prijateljima, nemate ništa protiv pomaganja svojoj zajednici, a kao plus, željni ste stjecanja novih vještina, onda ste spremni za projekte učenja zalaganjem u zajednici.

Svrha ovog priručnika jest pružiti vam informacije o provedbi projekata učenja zalaganjem u zajednici. Priručnik je strukturiran u nekoliko poglavlja koja će vodi vas kroz planiranje, provedbu i evaluiranje projekata učenja zalaganjem u zajednici koji mogu koristiti vama i zajednici.

refleksija

refleksija

FEED BACK

praćenje i
evaluacija

završetak
i proslava

1. ŠTO JE UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI?

Učenje zalaganjem u zajednici pristup je poučavanju i učenju koji objedinjuje **planirano učenje i aktivnosti u zajednici**. Riječ je o **učenju činjenjem dobra za druge**.

Učenje zalaganjem u zajednici usredotočeno je i na aktivnost od koje zajednica ima koristi (na primjer, podučavanje djece čije si obitelji ne mogu priuštiti plaćanje poduke) i na posljedične obrazovne koristi za osobu koja sudjeluje u aktivnosti (što ste naučili u procesu podučavanja djece, ali i što ste naučili prije aktivnosti, planirajući mali projekt učenja zalaganjem u zajednici).

Riječ je o planiranom i organiziranom iskustvu koje se stječe pružanjem usluge kojom se *odgovara na autentične potrebe zajednice*. Dakle, učenje zalaganjem u zajednici je poput projekta koji osmišljavate uzimajući u obzir potrebe ljudi u vašoj zajednici, nakon čega provodite aktivnosti u zajednici za koje smatrate da mogu odgovoriti na te potrebe. Važno je da osobe koje želite uključiti u aktivnosti u zajednici u najvećoj mogućoj mjeri i u skladu sa svojim sposobnostima budu uključene u planiranje i pružanje pomoći.

Temelji se na *aktivnoj uključenosti* u sve faze projekta učenja zalaganjem u zajednici, od planiranja do evaluacije. Trebali biste se osjećati kao da vam projekt učenja zalaganjem u zajednici pripada te biste se trebali ponašati kao voditelji aktivnosti, a ne samo kao njihovi provoditelji. Prema Movement Strategy Centre (2015), aktivnošću koju vode mladi smatra se aktivnost u kojoj mladi sudionici odlučuju što će se i kako raditi. Vodstvo mladih ne podrazumijeva nužno „da odrasli nisu uključeni ili da nemaju svoju ulogu”. Umjesto toga, „vodstvo mladih” predstavlja poseban odnos između mladih i odraslih osoba u kojemu odrasle osobe pružaju podršku mladima u stjecanju vještina, informacija i sposobnosti donošenja odluka o organizacijama u čijem se radu pronalaze.

Dio koji se odnosi na učenje vrlo je važan u procesu učenja zalaganjem u zajednici. Vi i vaš radnik s mladima razmišljate o znanju i vještinama koje želite i možete steći kroz aktivnost. Nužno je jasno postaviti ciljeve jer se na njima temelji reflektiranje o iskustvu djelovanja. U stvarnosti isto iskustvo može rezultirati ostvarivanjem različitih ciljeva učenja.

U procesu učenja zalaganjem u zajednici, lokalna zajednica dobiva nešto što joj je potrebno, a vi, koji obavljate aktivnost u korist drugih, stječete nova znanja, vještine i stavove (kompetencije). Stoga je važno da se promotri i je li vaša aktivnost bila korisna te jesu li potrebe ljudi za koje ste tu aktivnost obavljali zaista zadovoljene.

Reflektiranje je vrlo važan dio učenja zalaganjem u zajednici. U učenju zalaganjem u zajednici reflektiranje se smatra procesom stvaranja značenja koji vas vodi kroz iskustva usmjerena na zajednicu, olakšava dubinsko razumijevanje odnosa i veza između iskustava i pojmova učenja zalaganjem u zajednici.

Učenje zalaganjem u zajednici može se smatrati vrstom volontiranja. Međutim, svaka volonterska aktivnost ne može se poistovjetiti s učenjem zalaganjem u zajednici jer se u učenju zalaganjem u zajednici komponenta učenja mora unaprijed isplanirati, što znači da morate postaviti vlastite ciljeve učenja, utvrditi što želite naučiti, uz podršku radnika s mladima, koji vodi taj proces obrazovanja i pomaže vam u reflektiranju i utvrđivanju naučenog.

2. USPOREDBA SLIČNIH POJMOVA

Učenje zalaganjem u zajednici, volontiranje i pripravništvo (stručna praksa) mogu se smatrati vrlo sličnim pojmovima koji se sastoje i od neke vrste (neplaćenog) angažmana i od učenja. No postoje razlike među njima. Pogledajte Tablicu 1.

Tablica 1 Usporedba učenja zalaganjem u zajednici, volontiranja i pripravništvo (stručna praksa)

Učenje zalaganjem u zajednici	Volontiranje	Pripravništvo / stručna praksa
<p>mladi ljudi doprinose u svojim zajednicama pri rješavanju pravih problema i potreba (dio aktivnosti u zajednici), ali to čine da bi stekli konkretne i prethodno planirane kompetencije (dio učenja).</p> <p>sudjelovanje se temelji na slobodnoj volji</p> <p>neplaćena aktivnost</p> <p>riječ je o učenju činjenjem dobra za druge</p>	<p>djelovanje ili aktivnost koje pojedinci provode (samostalno ili u grupama) u korist drugih ljudi, zajednice i općeg dobra</p> <p>sudjelovanje se temelji na slobodnoj volji</p> <p>neplaćena aktivnost</p> <p>dolazi do učenja, no ono obično nije planirano ili se o njemu ne reflektira</p>	<p>stručna praksa je razdoblje učenja tijekom kojeg osobe na praksi stječu posebna znanja i vještine povezane s njihovim područjem učenja ili rada</p> <p>sudjelovanje može biti obavezno</p> <p>ima jasne ciljeve učenja povezane s akademskim/školskim kurikulumom i ocjenjuju je nastavnici ili osoba na terenu</p> <p>namjera uključivanja povezana je s potrebom osobe da nauči i stekne znanja i praktične vještine, a ne s namjerom pružanja pomoći drugima</p>

ZADATAK:

Pročitajte primjere i odredite koji pojam najbolje opisuju: učenje zalaganjem u zajednici, volontiranje ili pripravništvo/stručnu praksu. Zašto mislite da je određeni primjer povezan s određenim pojmom. Po čemu se razlikuju?

1. primjer: Grupa prijatelja pridružila se jedne subote ujutro lokalnoj organizaciji za zaštitu okoliša i očistila je plastični otpad s plaže u svojem rodnom gradu. Potom su svi zajedno otišli na ručak i zabavili se.

2. primjer: Ivan je član lokalne organizacije za mlade. Zajedno s drugim članovima planira projekt usmjeren na promicanje pismenosti među mladima u ruralnim područjima. U projektu ih mentorira radnik s mladima iz organizacije. Pruža im podršku u svim izazovima s kojima se susreću, a osobito s ciljevima učenja koje žele postići i ciljevima aktivnosti koje će provoditi.

3. primjer: Ivan je u drugom semestru mjesec dana radio u odvjetničkom uredu obavljajući administrativne zadatke. Student je zadnje godine prava i mora provesti mjesec dana radeći puno radno vrijeme u odvjetničkom uredu. Nakon toga mora predati izvješće i proći kratak test u uredu. Njegov se rad ocjenjuje.

3. KORISTI OD IMPLEMENTACIJE PROJEKATA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Učenje zalaganjem u zajednici vrlo je korisna metoda stjecanja vještina i znanja, no postoje i druge koristi koje su rezultat aktivnosti u zajednici koje je korisno za druge, od izravnih korisnika aktivnosti do zajednice u cjelini. Pogledajmo kako ova vrsta angažmana koristi različitim uključenim osobama/skupinama:

KOJE KORISTI OD PROVEDBE PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI MOŽETE VI IMATI:

- **steći ćete znanja, vještine i stavove povezane s određenim područjem/temom**
- **razvit ćete vještine kritičkog razmišljanja**, tj. razumijevanja veze između događaja, uočavanja nejasnoća, utvrđivanja prirode problema, sposobnost predviđanja posljedica, sposobnost procjene, potvrde i formuliranja argumenata, kritičkog stava prema vlastitim vjerovanjima i vrijednosnom sustavu
- **moći ćete reflektirati**, tj. primjenjivati strategije reflektiranja da biste bolje razumjeli procese oko sebe, ponašanje drugih ljudi i vlastite reakcije (npr. Zašto se tako ponašam?); također ćete biti svjesniji u čemu ste dobri, a na čemu biste trebali dodatno raditi
- imat ćete snažniji **osjećaj povezanosti s lokalnom zajednicom**
- imat ćete veći **osjećaj kontrole**, tj. vjerovat ćete da mnogo toga u vašem životu i okolini ovisi o vama
- **obvezat ćete se na nešto** – uspjeh cjelokupnog projekta zahtijeva predanost u svim fazama te preuzimanje odgovornosti za određene zadatke
- **steći ćete interpersonalne vještine** koje će vam olakšati rad i slaganje s ljudima
- **bit ćete učinkoviti**, zbog čega ćete biti bolji u ostvarivanju svojih ciljeva
- **razvit ćete vještine vodstva**
- bit ćete **svjesniji svijeta**, stoga ćete bolje razumjeti različite društvene fenomene i uočavati veze među njima, tj. nećete samo shvaćati da je nešto društveni problem, već ćete i razumjeti zašto je to problem i zašto njegovo rješavanje nije jednostavno
- **naučit ćete što podrazumijeva društvena odgovornost**
- imat ćete veći osjećaj **odgovornosti prema sebi i drugima**.

KOJE KORISTI OD PROJEKATA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI MOGU IMATI KORISNICI RAZLIČITIH ORGANIZACIJA:

- **izravna uključenost** u osmišljavanje aktivnosti na temelju vlastitih potreba
- **dobivanje prave potpore** za određene potrebe
- **stjecanje interpersonalnih vještina** povezanih s osmišljavanjem određenih aktivnosti i sudjelovanjem u njima
- **veći osjećaj povjerenja** u zajednicu
- **osjećaj brige** za druge
- **pozitivni socijalni stavovi** kao što je preuzimanje odgovornosti za vlastitu dobrobit
- **veći osjećaj uspješnosti** pojedinca i **samopoštovanje**.

KOJE KORISTI OD PROJEKATA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI MOGU IMATI ZAJEDNICA I PARTNERI U ZAJEDNICI:

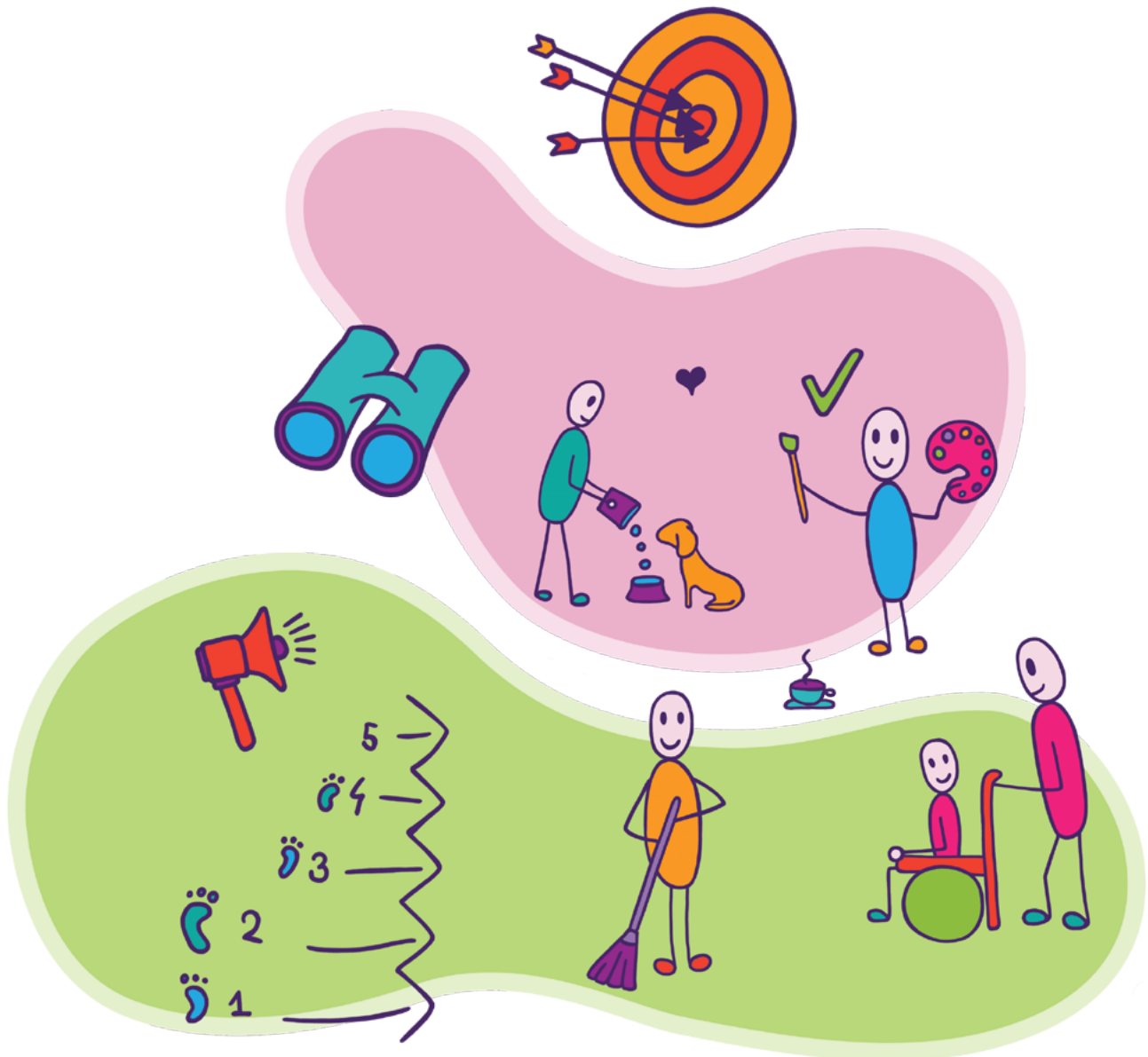
- **pozitivan učinak na osobni razvoj i društvenu odgovornost**
- **pozitivni socijalni stavovi**

- **građansko djelovanje, politička svijest, uvažavanje različitih stavova**
- veća razina **uspješnosti pojedinca i osjećaj da se može učiniti nešto** za zajednicu
- zahvaljujući programima učenja zalaganjem u zajednici zajednica će **dobiti veće ljudske resurse** da bi zadovoljila svoje obrazovne, ljudske i sigurnosne potrebe te potrebe zaštite okoliša
- **razvoj participativne demokracije**
- **doprinos rješavanju problema** koji postoje u praksi
- **kontakt s mladim ljudima** koji nude buduće vještine za rješavanje problema zajednice, koji rade na specifičnim zadacima kao budući zaposlenici ili volonteri te **održavanje kontakta s tim ljudima**
- **otporniju zajednicu** koja bolje i brže odgovara na različite probleme
- **bolje razumijevanje** ljudi s različitim poteškoćama i potrebama
- **bolje razumijevanje** različitih ljudi u zajednici.

ZADATAK:

Možete li se sjetiti još nekih koristi od implementacije projekata učenja zalaganjem u zajednici za određenu skupinu u svojoj lokalnoj zajednici koja je predmet vašeg interesa?

4. UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI – KORACI U PROJEKTU

Sada kada znate što je učenje zalaganjem u zajednici i zašto je ono korisno za različite ljude i zajednicu općenito, pogledajmo kako implementirati projekt učenja zalaganjem u zajednici te koje uloge i zadatke taj proces obuhvaća.

Zamislite da ste tim superheroja i da morate spasiti svijet. Kako ćete to učiniti? Kako se pripremate za misiju? Koje korake trebate poduzeti? U metodi učenja zalaganjem u zajednici proći ćete korake koji su slični koracima koje biste trebali poduzeti u pripremi za misiju spašavanja svijeta.

1. Planiranje i priprema

Najprije morate utvrditi **problem**. Što nije u redu? Na što želite reagirati? Što želite popraviti? Važno je da se radi o problemu kojim je **vaša lokalna zajednica zaista pogođena** i da **aktivnosti** koje planirate **zaista odgovaraju na taj problem**. Kad utvrdite **problem ili potrebu**, možete početi razmišljati o **cilju svojih aktivnosti – što želite postići**? Kakav akcijski plan imate? Što vam je potrebno za provedbu tog plana? Oprema? Nova znanja ili pomoć drugih? **Morate osmisliti svoju strategiju, planirati svoj proračun, predvidjeti moguće poteškoće i poduzeti sve mjere opreza da biste ih spriječili**. Vaš cilj u projektu učenja zalaganjem u zajednici nije samo provedba društvenog projekta, već i učenje. Uključenost u projekt učenja zalaganjem u zajednici omogućuje vam stjecanje različitih znanja, vještina i stavova. Stoga biste trebali znati **što želite naučiti i usredotočiti se na to**. Raspravite o tome s radnikom s mladima te postavite svoj cilj, odnosno ciljeve učenja.

2. Implementacija

Sada počinjete s vašim aktivnostima. Ovaj korak ponekad traje kraće od faze pripreme. To je, primjerice, slučaj ako se odlučite na jednokratno kratko djelovanje. No ako se odlučite za dužu obvezu, situacija će biti drugačija.

3. Evaluacija

Po završetku aktivnosti morate **još jednom promisliti o njoj i izvesti zaključke**. Je li vaša misija bila uspješna? Je li problem riješen? Je li podrška bila samo slučajna? Ima li smisla ponoviti takvu aktivnost u budućnosti? Bi li ponavljanje zahtijevalo izmijenjenu ili možda potpuno promijenjenu aktivnost? itd.

4. Proslava i završetak

Konačno možete **proslaviti završenu misiju!** Proslavite čak i ako nije sve išlo po planu. Važno je da imate osjećaj da je misija završena i da njezine učinke možete ponosno pokazati drugima.

U svakoj fazi projekta radnik s mladima pobrinut će se da porazgovara s vama o tome što se događa i da vam pomogne u ostvarivanju ciljeva učenja. Dva su glavna cilja projekta učenja zalaganjem u zajednici: cilj aktivnosti u zajednici i cilj učenja. Oba su jednako važna. Zato je **reflektiranje** o pripremi, implementaciji, evaluaciji i svim ostalim aktivnostima toliko važno. Kada reflektirate o tome što radite, izvodite zaključke i učite kako to činiti bolje.

Uz reflektiranje, tijekom cijelog projekta ne smije se zaboraviti ni na **komunikaciju, promociju i praćenje**. Naravno, na početku trebate odlučiti o načinima komunikacije koje kasnije možete prilagođavati ako to bude potrebno, no proces komunikacije proteže se tijekom cijelog projekta. Isto vrijedi i za promociju – svoje ideje i aktivnosti promovirat ćete u različitim fazama projekta. Nemojte to smetnuti s uma.

Proces učenja zalaganjem u zajednici sastoji se od četiri glavna koraka koje povezuju reflektiranje (refleksija), komunikacija, promocija i praćenje.

Kao tim međusobno dijelite zadatke i odgovorni ste za izvršenje svojeg dijela posla. No cijelo vrijeme imate podršku radnika s mladima koji vam pomaže pri odlučivanju o vašoj uključenosti u projekt i ciljevima učenja, ističe rizike, a da pritom ne nudi rješenja te koji u pravim situacijama postavlja prava pitanja. Imajte na umu da je uloga radnika s mladima da vam pomaže, stoga mu se slobodno obratite za pomoć.

SAVJET:

Pri implementaciji projekta pažljivo razmislite o tome što bi se trebalo događati u svakoj fazi. Razmislite o zadacima koji će se provoditi i odlučite tko je odgovoran za svaki zadatak. Imajte na umu da je uloga vašeg radnika s mladima da vam pomogne i obratite mu se sa svim pitanjima ili dvojabama.

Klub za igranje društvenih igara za starije

1. Planiranje i priprema

Planiranje

- Koje probleme uočavate u svojem susjedstvu / području na kojem živite/radite?
 - a. Travnjaci su prljavi, ljudi ne čiste za svojim psima.
 - b. Mnogo starijih građana, uključujući naše susjede, ima mnogo vremena, no često to vrijeme provode sami. Usto, međusobno se ne poznaju.
 - c. Loš pristup središtu grada.
 - d. Ljudi ne znaju kako ispravno razvrstavati otpad.

- Koje biste od ovih problema željeli riješiti?

Želimo ponuditi zanimljive aktivnosti starijim građanima da ne budu sami i da se međusobno upoznaju.

- Na koju se skupinu odnosi problem?

Na starije građane.

- Koja je značajka te skupine / Kakva je ta skupina?

Osobe u dobi od 65 i više godina; u našem području imamo nekoliko starijih bračnih parova, ali i starijih samaca.

- Koje potrebe ima skupina?

Mislimo da nemaju previše mogućnosti da zajedno provode vrijeme ili da se upoznaju. No, da bismo to provjerili, moramo razgovarati s njih nekoliko.

- Kakve ideje imate za rješavanje tog problema? Koju ideju želite izabrati?

Razmišljali smo o tome što možemo ponuditi starijima, što bismo sami željeli napraviti te koja bi aktivnost mogla potaknuti njihovo međusobno upoznavanje. Sjetili smo se samo jedne stvari: društvenih igara. Želimo organizirati klub za igranje društvenih igara za starije koji bi se sastajao svaka dva tjedna.

- Koje su prednosti, a koji su nedostaci te ideje?

- a. Ne znamo vole li igrati društvene igre.
- b. Ne znamo hoće li stariji građani željeti dolaziti na druženja.
- c. Klub možemo organizirati u školi.
- d. Sami možemo naučiti starije građane kako se igraju različite društvene igre.
- e. Igre možemo posuditi iz školske knjižnice i donijeti vlastite.

- Koji je glavni cilj, odnosno koji su pojedinačni ciljevi ovog projekta?

- a. Međusobno upoznavanje starijih građana
- b. Organiziranje zabave za starije građane svaka dva tjedna.

- Koje vještine želite razviti implementacijom projekta?

- a. Organizacijske vještine
- b. Vještine timskog rada
- c. Komunikacijske vještine – komuniciranje s ljudima različitih dobnih skupina i objašnjavanje pravila igara tim ljudima može biti izazovno.

Priprema

- Kako ćete implementirati svoju ideju (razvoj plana / raspored aktivnosti)?
 - a. Potvrda ideje sa starijim građanima i moguće posljedične izmjene
 - b. Određivanje datuma za druženja kluba za društvene igre
 - c. Odabir i rezervacija prostorije u školi
 - d. Osmišljavanje pozivnica (priprema pozivnica, plakati) za starije i njihova dostava
 - e. Odabir igara
 - f. Odluka koje će osobe voditi koju igru
 - g. Organizacija pića za druženje
 - h. Organizacija prikupljanja novaca za piće i grickalice za prvo druženje.

Na svakom druženju:

- a. Posudba igara
- b. Priprema prostorije
- c. Doček starijih građana
- d. Igranje igara
- e. Čišćenje prostorije
- f. Vraćanje igara.

Nakon zadnjeg druženja:

- a. Organiziranje sastanka tijekom kojeg ćemo razgovarati o klubu za društvene igre i o njegovim aktivnostima
- Kako ćete međusobno komunicirati i razmjenjivati informacije o najnovijim događanjima u projektu?

Otvorit ćemo zajedničku grupu na Messengeru i dopisivati se.

- Koje zadatke treba provesti? Kako ćete ih raspodijeliti (svakoj osobi treba dodijeliti zadatak za koji će biti odgovorna)?

Primjeri zadataka:

- a. Potvrda ideje sa starijim građanima i sve posljedične izmjene
- b. Odabir i rezervacija prostorije u školi
- c. Određivanje datuma za druženja kluba za društvene igre
- d. Odabir igara
- e. Posudba igara
- f. Organizacija pića za druženje
- g. Organizacija prikupljanja novaca za piće i grickalice za prvo druženje
- h. Osmišljavanje pozivnica (priprema pozivnica, plakati) za starije i njihova dostava
- i. Priprema prostorije
- j. Igranje igara (podjela uloga: tko je odgovoran za koju igru)
- k. Čišćenje prostorije.

- Trebate li kupiti/unajmiti bilo kakve materijale?

Društvene igre – treba odlučiti koje.

- Imate li proračun za svoje aktivnosti? Ako imate, kako ste ga isplanirali?

Ne.

- Želite li prikupiti određena sredstva? Kako ćete to učiniti?

Zamoliti ćemo školu da organizira pića za druženje, prikupit ćemo novac za kolače na prvom druženju, a kasnije ćemo pokušati zamoliti starije građane da na druženje donesu nešto, npr. domaće kolače.

- Treba li vam (tražite li) savjet stručnjaka o nečemu?

Od nekih starijih građana želimo doznati znaju li za neke društvene igre i vole li društvene igre da bismo znali izabrati igre koje bi im se mogle svidjeti.

- O kojim pitanjima biste se trebali savjetovati s lokalnom zajednicom (ili njezinim predstavnikom)? Kako ćete to učiniti?

Morat ćemo pitati starije građane ako bi željeli dolaziti na druženja u klub za društvene igre te moramo prikupiti potvrde za prvo druženje da bismo znali koliko ljudi možemo očekivati.

- Uočavate li kakve rizike? Što bi vam moglo biti teško? Kako se možete pripremiti da izbjegnute te poteškoće ili da ih uspješno riješite?

a. Starijim građanima neće se svidjeti naša ideja i neće htjeti dolaziti.

b. Starijim građanima se neće svidjeti naše igre.

2. Implementacija

- Kako napreduju vaše aktivnosti? Jeste li postigli što ste planirali za ovu fazu?

Faza pozivanja starijih građana – okupili smo skupinu, ali smo nakon prvih nekoliko druženja odlučili pozvati još članova da bi skupina bila veća.

- S čime ste zadovoljni?

a. Pronašli smo skupinu od 12 ljudi koja redovito dolazi na druženja.

b. Starijim građanima pokazali smo društvene igre koje nisu poznavali i neke od njih su im se svidjele.

c. Uspjeli smo riješiti tešku situaciju kada se jedna starija osoba nije osjećala dobro tijekom druženja.

- Što je u ovoj fazi prošlo bez problema i što je tome doprinijelo?

Izbor društvenih igara zbog činjenice da u timu imamo ljude koji su dobro upoznati s društvenim igrama.

- Što se pokazalo teškim? Kako ste rješavali poteškoće?

Pozivanje starijih građana pokazalo se teškim. Najbolje rješenje bilo je da im se izravno obratimo, da razgovaramo s njima i potaknemo ih da dođu. To je bilo teško jer je kod nekih od nas zahtijevalo da srušimo prepreke u razgovoru s nepoznatim ljudima. Također je zahtijevalo predstavljanje naše ideje na način koji će ih potaknuti da dođu. Pozive su uvijek upućivale po dvije osobe – jedna hrabrija i sklonija razgovoru, druga povučenija. Pobrinali smo se da obje osobe govore.

- Jesu li potrebne izmjene u daljnjem tijeku projekta?

Nismo planirali šah, ali se ispostavilo da ima zainteresiranih, stoga smo na program idućih druženja dodali šah.

- Što ste dosad naučili?

Naučili smo mnogo o davanju uputa. Ponekad smo si morali međusobno pomagati. Stariji nisu uvijek razumjeli naša objašnjenja.

3. Evaluacija

- Jesu li postignuti utvrđeni ciljevi projekta?

Jesu. Organizirali smo zabavu za starije građane, a oni su se međusobno upoznali. Znamo da se neki od njih druže i izvan kluba za društvene igre.

- Što smatrate svojim uspjehom? S čime ste zadovoljni?

Činjenicu da smo tijekom ove školske godine uspjeli održati devet druženja kluba za društvene igre te da smo pronašli skupinu od 12 ljudi koji redovito dolaze na druženja.

- Što je bilo problematično? Kako ste rješavali probleme / problematična područja?

Davanje uputa kako se igraju igre pokazalo se mnogo težim nego što smo očekivali. Vježbali smo davanje uputa prije druženja. Vježbali smo i kod kuće: primjerice, objašnjavali smo pravila roditeljima ili braći i sestrama.

- Je li vaša aktivnost nešto promijenila? Što?

- a. Starije osobe s našeg područja znaju da postoji klub za društvene igre i znaju da mogu doći na druženja.
- b. Stariji su se međusobno malo bolje upoznali.
- c. Neki od njih postali su prijatelji.
- d. Upoznali smo mnogo starijih osoba s našeg područja i osjećamo se povezanije s njima.

- Bi li imalo smisla ponoviti aktivnost u budućnosti? Bi li ponavljanje zahtijevalo izmijenjenu ili potpuno promijenjenu aktivnost?

Da, imalo bi smisla. Postoji interes starijih ljudi. Projekt želimo ponoviti sljedeće školske godine, no u ponešto promijenjenoj i proširenoj skupini. Također planiramo organizirati natjecanja u nekim igrama na završnom druženju.

- Koje ste vještine stekli/razvili implementirajući projekt?

Naučili smo mnogo o davanju uputa. Ponekad smo si morali međusobno pomagati. Stariji nisu uvijek razumjeli naša objašnjenja.

4. Proslava i završetak

- Kako projekt i postignuća predstaviti osobama izvan projekta / koje nisu uključene u projekt?

Organizirat ćemo završni sastanak na koji ćemo pozvati i starije osobe iz kluba za društvene igre, ali i ostale zainteresirane osobe iz škole i susjedstva (postaviti ćemo informativne plakate i pozvati prijatelje i roditelje). Tijekom sastanka razgovarat ćemo o našem klubu, predstaviti igre koje smo igrali i one koje su se sudionicima najviše svidjele te ćemo objaviti da nakon praznika planiramo nastaviti s aktivnostima. Na sastanak ćemo donijeti kolače koje ćemo ispeći mi i stariji te ćemo ih prodavati. Tako zarađen novac iskoristit ćemo za aktivnosti kluba u sljedećoj godini.

- Koja vaša iskustva mogu biti korisna za druge? Što bi bilo vrijedno podijeliti s njima?

Mladi (poput nas) mogu naučiti starije nešto novo što im se sviđa i što ih zabavlja.

- Kako ćete proslaviti završetak projekta?

Zajedno s mentorom zabavit ćemo se u obližnjem *escape roomu*.

5. PRIPREMA I PLANIRANJE PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Svaki (uspješan) projekt započinje s dobrim planom!

U ovom koraku trebali biste:

- opisati svoju motivaciju za djelovanje i očekivanja od implementacije projekta učenja zalaganjem u zajednici
- oformiti radnu skupinu ili tim te utvrditi pravila timskog rada
- utvrditi potrebe, probleme ili izazove u zajednici koje treba riješiti
- definirati ciljeve svoje aktivnosti u zajednici i učenja
- smisliti i isplanirati projekt.

5.1. Motivacija i očekivanja

U ovoj biste fazi trebali promisliti o vlastitoj motivaciji za djelovanjem i o svojim očekivanjima. Za reflektiranje vam može poslužiti Radni list 1.

5.2. Formiranje tima

Pri odlučivanju o zadacima tima važno je uzeti u obzir snage i slabosti svakog člana tima te vještine i znanja koja žele steći tijekom projekta. Da biste oformili tim i utvrdili pravila timskog rada, upotrijebite Radne listove 2 i 3.

Radni list 1

Prije nego što u praksi počnete provoditi projekt učenja zalaganjem u zajednici, razmislite o svojoj motivaciji i očekivanjima.

a. Koliko imate iskustva s volontiranjem ili s bilo kojim oblikom djelovanja za zajednicu?

.....

.....

.....

.....

.....

b. Kakav je vaš stav prema volontiranju ili aktivnostima za zajednicu?

.....

.....

.....

.....

.....

c. Što vas motivira kad je riječ o implementaciji učenja zalaganjem u zajednici? Zašto se želite uključiti?

.....

.....

.....

.....

.....

d. Što očekujete od uključivanja u projekt učenja zalaganjem u zajednici?

.....

.....

.....

.....

.....

Radni list 2

Tijekom formiranja tima za implementaciju projekta učenja zalaganjem u zajednici razmislite o odgovorima na sljedeća pitanja:

a. Što je ključno u timskom radu? Koje su snage timskog rada?

.....

.....

.....

.....

.....

b. Tko u mojem okruženju ima iste / slične / različite interese? Koliko je to važno pri formiranju tima?

.....

.....

.....

.....

.....

c. Tko bi bio zainteresiran za suradnju sa mnom? Tko (ne) bi želio raditi u timu?

.....

.....

.....

.....

.....

d. Koje su uloge članova tima? Koje uloge nedostaju u timu? Bi li rad tima ili implementacija aktivnosti/projekta učenja zalaganjem u zajednici mogli trpjeti nedostatak tih uloga?

.....

.....

.....

.....

.....

Radni list 3

Da bi tim učinkovito komunicirao, važno je jasno odgovoriti na sljedeća pitanja:

- a. Kada, gdje i koliko često ćete se sastajati i raspravljati o aktivnosti učenja zalaganjem u zajednici? P.S.: Dogovorite se o mjestu i vremenu održavanja sastanka te o njegovu trajanju. Uvijek odredite datum sljedećeg sastanka. Kada odabirete prostor, u obzir morate uzeti broj sudionika i njihove radne potrebe. Konačno, razmislite o svrsi radnika s mladima.

- b. Kako ćete međusobno komunicirati kad niste na sastancima? (Primjerice, možete se koristiti e-poštom, Facebookom, Dropboxom ili drugim mrežama.)

- c. Tko će voditi zapisnik sastanka i u kojem obliku? Hoće li ti zapisnici biti svima dostupni? Kako će doći do zapisnika?

- d. Kako ćete dijeliti zadatke i odgovornosti?

5.3. Procjena potreba zajednice

Zapamtite, najvažnije je implementirati projekt učenja zalaganjem u zajednici na temelju stvarnih potreba zajednice i pritom pokušati uključiti zajednicu/korisnike u proces procjene potreba i mogućih rješenja kako bi se najbolje iskoristile njihove mogućnosti.

Svaki projekt, pa tako i projekt učenja zalaganjem u zajednici, trebao bi započeti jasnim navođenjem potreba koje će (pokušati) riješiti. Ljudi pri planiranju projekta često zamijene aktivnost s potrebom. Obično im je jednostavnije ili zabavnije razmišljati o tome što bi željeli raditi umjesto o stvarnoj potrebi ili problemu koji bi trebali riješiti. U osnovi, aktivnosti su način na koji ćemo zadovoljiti potrebu ili riješiti problem. No, da bismo to mogli učiniti, najprije moramo biti sigurni koju potrebu ili problem treba riješiti.

ZADATAK:

Koje od sljedećih izjava predstavljaju projektne aktivnosti, a koje predstavljaju potrebe ili probleme zajednice? Za svaku izjavu odaberite jedan mogući odgovor i označite ga s X.

Izjave	Aktivnost	Potreba ili problem
1. Javna kampanja o promoviranju volontiranja među mladima.		
2. Loša kvaliteta socijalnih usluga za starije osobe u ruralnim područjima.		
3. Neosvijestjenost lokalnog stanovništva o štetnosti nezakonitih odlagališta otpada.		
4. Mentoriranje osnovnoškolaca pri opismenjavanju.		
5. Nedostatak kompetencija među mladima za aktivno sudjelovanje u lokalnoj zajednici.		
6. Radionice za djecu o globalnim ciljevima održivog razvoja.		
7. Obnova javne zgrade za održavanje kulturnih događanja za mlade.		
8. Visoka stopa nezaposlenosti osoba s invaliditetom.		

Potrebe se mogu definirati kao nedostatak nečega što je neophodno, poželjno ili korisno, a osobito su povezane s problemima s kojima se nosi određena skupina (npr. mladi, osobe s invaliditetom itd.).

Stoga, da biste mogli planirati i implementirati svoj projekt te prijeći na sljedeći korak – a to je definiranje ciljeva projekta učenja zalaganjem u zajednici – **najprije trebate istražiti potrebe i probleme u svojoj zajednici te odabrati i definirati konkretne potrebe i probleme koje ćete pokušati riješiti svojim projektom učenja zalaganjem u zajednici.**

Imajte na umu da je u ovom koraku najvažnije saživjeti se sa zajednicom, ostvariti kontakt s dionicima iz zajednice (pojedincima, skupinama, organizacijama, javnim ustanovama, vođama u zajednici itd.), upoznati njih te njihove konkretne potrebe i probleme, okolnosti u kojima žive ili rade itd. Tako ćete osigurati da potrebe i problemi projekta nisu proizvod mašte ili subjektivnog mišljenja vašeg tima, već da se radi o stvarnim i objektivnim okolnostima koje se na neki način trebaju riješiti.

Nadalje, tijekom ovog procesa trebali biste doći do zaključka koje ćete potrebe i probleme vi i vaš tim moći riješiti projektom, a zaključke trebate temeljiti na relevantnim kriterijima (kao što su kapaciteti tima, vrijeme i ostali dostupni resursi).

Sada se vjerojatno pitate kako istražiti potrebe i probleme u zajednici? U Tablici 2 u nastavku navedene su neke od najčešće upotrebljivanih metoda procjene potreba u zajednici i sa zajednicom.

Tablica 2 Metode procjene potreba u zajednici i sa zajednicom

Metoda	Objašnjenje
<i>Analiza dokumentacija i sadržaja</i>	Svrha analize dokumentacije i sadržaja jest analiza niza postojećih izvora (npr. dokumenata, izvješća, dostupnih podataka i drugih pisanih materijala). Često su informacije potrebne za procjenu potreba već prikupljene u druge svrhe. Ministarstva, vladine agencije, nevladine organizacije i druge organizacije često prikupljaju i/ili objavljuju važne podatke ili izvješća kojima možete dopuniti svoje prikupljanje podataka u sklopu procjene potreba. Vaš je posao utvrditi, analizirati i izvući korisne informacije iz postojećih dokumenata kako biste mogli donijeti informirane odluke i nastaviti sa sljedećim koracima svojeg projekta učenja zalaganjem u zajednici.
<i>Anketni upitnik</i>	Anketni upitnik predstavlja metodu kojom se prikupljaju podaci o stavovima i mišljenjima određene skupine ljudi. Tako možete dobiti objektivniju perspektivu o potrebama i problemima korisnika. Kombiniranjem anketnog upitnika s otvorenim i zatvorenim tipom pitanja moći ćete prikupiti važne kvantitativne i kvalitativne podatke koji će vam omogućiti dobivanje šire i potpunije slike o problemima i potrebama korisnika.
<i>Intervju</i>	Intervjui često mogu ponuditi dubinski kontekst, priče i rasprave povezane s jednom temom ili više tema koje su važne za proces procjene potreba. Takvi se intervjui mogu voditi u okruženju u kojem ispitivač postavljanjem dodatnih pitanja može tražiti detaljnije obrazloženje ili pojašnjenje. Intervjui ispitaniku također nude priliku da se upozna s procjenom potreba i njezinim ciljevima.

Izvor: Watkins, R., West Meiers, M., Visser, Y. L. (2012). A Guide to Assessing Needs - Essential Tools for Collecting Information, Making Decisions, and Achieving Development Results.

Radni list 4¹

Što treba vašoj zajednici? Pitanja u sljedeće četiri kategorije pomoći će vam da pronađete odgovor.

Mediji

Koji mediji (novine, TV i radijske postaje) u vašoj zajednici omogućuju dobivanje korisnih informacija? Zapišite moguće metode upotrebe medija u utvrđivanju potreba svoje zajednice.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Intervju

Odaberite ciljanu skupinu koja vam može pružiti relevantne informacije o potrebama zajednice. Može se raditi o nekome iz škole, lokalne organizacije ili lokalne vlasti. Sastavite četiri pitanja koja možete postaviti tim ljudima.

Intervju s:

.....

.....

.....

.....

.....

Pitanja:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

¹ Sastavljeno prema BERGER KAYE, C.: The Complete Guide to Service Learning. Mineapolis : Free Spirit Publishing, 2010., str. 24. – 25. ISBN 978-15-7542-345-6

Anketni upitnik

Anketni upitnici su praktični. Omogućuju vam da prikupljate informacije od velikog broja ljudi u kratkom vremenskom razdoblju. Pri oblikovanju anketnog upitnika uvijek imajte na umu sljedeća pitanja: Tko može ispuniti upitnik? Kome bi upitnik trebao biti usmjeren? Koliko mi je popunjenih upitnika potrebni da bi ih mogao smatrati pouzdanim izvorom podataka? Zapišite tri pitanja za upitnik.

Kome biste ga trebali uputiti:

.....
.....
.....

Željeni broj ispitanika:

Pitanja:

.....
.....
.....
.....
.....

Izravno promatranje

Kako možete dobiti informacije izravnim promatranjem? Gdje biste trebali ići? Što tamo možete raditi? Kako ćete zabilježiti svoje nalaze?

.....
.....
.....
.....
.....

Na temelju provedene procjene popišite potrebe u zajednici.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Radni list 5

Pri odabiru potrebe ili problema na koji ćete usmjeriti svoju aktivnost učenja pokušajte odgovoriti na sljedeća pitanja. Radite pojedinačno ili u skupini.

a. Što volite raditi?

.....

.....

.....

b. Kad je riječ o utvrđenim potrebama ili problemima, što je zanimljivo meni i/ili našem timu?

.....

.....

.....

c. S kojom bismo ciljanom skupinom voljeli raditi?

.....

.....

.....

d. U kojem području želimo i možemo djelovati, a da to bude značajno?

.....

.....

.....

e. U kojem bismo području željeli steći iskustvo ili razviti svoje kompetencije?

.....

.....

.....

f. Koje su naše mogućnosti i ograničenja kad je riječ o implementaciji aktivnosti i projekta učenja zalaganjem u zajednici (financije, vrijeme, kompetencije...)?

.....

.....

.....

Radni list 6

Pokušajte pronaći što više informacija o početnoj situaciji ili problemu na koji ćete se usredotočiti.

a. Na koju je potrebu ili problem usredotočena vaša aktivnost učenja zalaganjem u zajednici?

.....

.....

.....

b. Koji su uzroci tog problema?

.....

.....

.....

c. Kako se taj problem manifestira? Što pokazuje da on postoji?

.....

.....

.....

d. Kada se problem pojavio, koliko je trajao ili kad je situacija eskalirala?

.....

.....

.....

e. Koga problem zahvaća? Što čine ljudi zahvaćeni problemom? Jesu li razgovarali o problemu ili kako su doživjeli problem?

.....

.....

.....

f. Što je već učinjeno da bi se problem riješio ili što se trenutačno čini da bi se problem riješio?

.....

.....

.....

5.3.1. Kako pronaći partnere u zajednici

Pri planiranju projekata učenja zalaganjem u zajednici utvrđena potreba i definirani ciljevi aktivnosti usmjereni su nekome u vašoj lokalnoj zajednici. To mogu biti djeca s posebnim potrebama, stariji, napuštene životinje, beskućnici... ali i zajednica općenito. U vašoj lokalnoj zajednici obično postoje različite organizacije ili ustanove koje nude usluge/aktivnosti za različite ljude, stoga je korisno svoj projekt implementirati u partnerstvu s tim organizacijama. Možete mnogo naučiti od organizacije koja radi s ljudima koje ste identificirali kao korisnike svojeg projekta. Jednako tako, organizacija može pružiti određenu tehničku pomoć i resurse te, naravno, korisnike projekta. Uvijek je bolje raditi s korisnicima, a ne za njih, stoga u cijeli proces pokušajte uključiti osobe kojima želite pružiti podršku i pritom na umu imajte njihove kapacitete.

Ako niste sigurni kako pronaći pravog partnera u zajednici, postoji nekoliko načina kako doskočiti tom problemu:

- Guglajte! To je prvo što činimo da bismo pronašli različite stvari i Google može biti koristan za traženje potencijalnih partnera: možete ili pokušati naći guglanjem ili pretraživanjem različitih registara udruga.
- Obratite se svojem lokalnom volonterskom centru / društvenom centru u zajednici – oni znaju kakve potrebe ima zajednica, dio su šire mreže organizacija u zajednici i imaju sve najvažnije informacije.
- Obratite se lokalnoj organizaciji za mlade ili informativnom centru za mlade – te vrste organizacija također imaju brojne kontakte u lokalnoj zajednici, ali i pružaju različite usluge za mlade koje mogu biti komplementarne s vašim procesom učenja.

Važno je komunicirati s partnerima u zajednici. Evo nekoliko savjeta:

- **Planiranje** – angažirajte svojeg partnera u zajednici čim dobijete neke ideje. Provjerite jeste li ispravno procijenili potrebe, treba li još nešto dodati ili postoji li nešto što niste primijetili. Provjerite jesu li ciljevi aktivnosti u zajednici koje ste predložili izvedivi te svakako uključite korisnike u ovaj korak. Integracija vašeg projekta u njihov rad zahtijeva strategiju i planiranje te ćete vjerojatno morati pristati na neke kompromise prije nego što pronađete izvedivo rješenje.
- **Implementacija** – obavezno svojeg partnera u zajednici povremeno obavještavajte o napretku projekta te redovito komunicirajte s njim. Ako naiđete na nove izazove, informirajte ga o problemima koje pokušavate riješiti i o rješenjima koja predlažete.
- **Završetak** – obavezno obavijestite partnera o tome što ste postigli, odnosno o rezultatima svojeg projekta. U aktivnosti povezane sa završetkom projekta i proslavom uključite i predstavnike partnera i korisnike te im omogućite da evaluiraju svoje iskustvo.

5.4. Definiranje cilj(ev)a projekta učenja zalaganjem u zajednici

Kada definirate jasnu potrebu zajednice koja će biti u fokusu vašeg projekta učenja zalaganjem u zajednici, vrijeme je da utvrdite svoje **SMART** ciljeve aktivnosti u zajednici (projekta) koji moraju biti:

specifični – detaljni i precizni ciljevi

mjerljivi – ostvarenje ciljeva ili napredak mogu se mjeriti i evaluirati

ostvarivi – realistični ciljevi s obzirom na resurse, znanje i vrijeme

relevantni – ciljevi koji su važni, relevantni s obzirom na utvrđenu potrebu ili problem

vremenski definirani – ciljevi će biti ostvareni u utvrđenom vremenskom okviru.

Također možemo reći da je vrijeme da definirate „koje pozitivne promjene u zajednici vi i vaš tim želite vidjeti”. U tablici u nastavku naći ćete neke primjere ciljeva projekata učenja zalaganjem u zajednici zajedno s potrebama i problemima koje žele riješiti.

Tablica 3 Potrebe ili problemi projekta i ciljevi projekta

POTREBE/ PROBLEMI PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI	Loša kvaliteta socijalnih usluga za starije osobe u ruralnim područjima	Nedostatak vještina među mladima za aktivno sudjelovanje u lokalnim zajednicama	Nerazumijevanje pojma održivog razvoja među djecom i mladima	Neosvijestjenost o važnosti recikliranja i ispravnog odlaganja otpada
CILJEVI PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI	Unaprijediti kvalitetu socijalnih usluga za starije osobe u ruralnim područjima	Razviti vještine mladih ljudi za sudjelovanje u stvaranju održivih lokalnih zajednica	Razviti nove pristupe učenju i promicanju održivog razvoja u osnovnim školama	Podići svijest javnosti o važnosti zaštite okoliša i načinima primjerenog odlaganja otpada

Ovdje uvijek morate imati na umu posebnost projekata učenja zalaganjem u zajednici: svaki takav projekt oslanja se i na ciljeve učenja. Ciljevi učenja element su koji metodologiju učenja zalaganjem u zajednici čine posebnom. Ti ciljevi predstavljaju ono što se od mladih (i vašeg tima) očekuje da znaju, razumiju i budu sposobni pokazati nakon dovršetka projekta učenja zalaganjem u zajednici. Iako je definiranje ciljeva učenja primarno odgovornost radnika s mladima, trebate biti upoznati s njima te vam savjetujemo da razmislite o svojim osobnim ciljevima učenja. Pokušajte ih definirati te reflektirajte o njima tijekom implementacije svojeg projekta učenja zalaganjem u zajednici i nakon što on završi.

Kada se govori o ciljevima projekta, neizbježan je razgovor o projektnim aktivnostima. Aktivnosti su možda najzanimljiviji i najkreativniji dio vašeg projekta. Možete biti sigurni da će glavina vašeg posla i posla vašeg tima biti usmjerena na taj dio. Sada je vrijeme da razmislite o projektnim aktivnostima i da isplanirate one aktivnosti koje će vas dovesti do definiranih/željenih ciljeva. No trebali biste razmišljati i o načinima evaluacije tih aktivnosti da biste bili sigurni da će na kraju projekta ti ciljevi biti ostvareni te da će biti ostvarena pozitivna promjena u zajednici. Naravno, svaki se projekt neprestano mijenja, on živi. Moguće su prepreke i promjene u procesu implementacije, no primjena ovog alata (Tablica 4) pomoći će vama, vašem timu i vašem radniku s mladima pri praćenju cijelog procesa te će vam omogućiti dodatni prostor za potrebne i pravovremene prilagodbe.

TABLICA 4 Alat za definiranje ciljeva projekta učenja zalaganjem u zajednici

	POTREBA/ PROBLEM U ZAJEDNICI	CILJEVI PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI (Koju promjenu u zajednici vi i vaš tim želite postići?)	AKTIVNOST (Kako će se to postići?)	EVALUACIJA (Kako ćete vi i vaš tim znati da je promjena postignuta?)
PRIMJER	Izolacija romskog stanovništva	Uspostavljena suradnja i umrežavanje s romskim stanovništvom	<ul style="list-style-type: none"> • obrazovne aktivnosti (predavanja, radionice, videoprojeksije) • glazbeni i kulinarski program/sastanak 	<ul style="list-style-type: none"> • procjenom zadovoljstva ciljanih skupina uspostavljenom suradnjom i mogućnostima umrežavanja • procjenom porasta broja mogućnosti za uzajamno učenje, suradnju i umrežavanje (između romskog i većinskog stanovništva)

Radni list 7

Ciljevi u projektima učenja zalaganjem u zajednici

a. Koji su ciljevi aktivnosti u zajednici vašeg projekta učenja zalaganjem u zajednici? Koju promjenu u zajednici vi i vaš tim želite postići? Što želite postići?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b. Koji su ciljevi učenja vašeg projekta učenja zalaganjem u zajednici? Hoće li vam implementacija odabrane aktivnosti/projekta učenja zalaganjem u zajednici pružiti dovoljno prilika za vlastito učenje? Hoće li vam implementacija odabrane aktivnosti/projekta učenja zalaganjem u zajednici pružiti prilike da ostvarite trenutačni osobni i profesionalni potencijal?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c. Kako su povezani ciljevi aktivnosti u zajednici (projekta) i ciljevi učenja?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5.5. Osmišljavanje i planiranje aktivnosti

Da biste riješili problem ili potrebu koju ste utvrdili u lokalnoj zajednici, trebate isplanirati različite aktivnosti za svoj projekt učenja zalaganjem u zajednici. Aktivnosti predstavljaju metodu ostvarivanja ciljeva projekta učenja zalaganjem u zajednici. Kada razmišljate o aktivnostima koje najbolje odgovaraju vašem projektu učenja zalaganjem u zajednici, trebali biste imati na umu koliko vremena imate na raspolaganju za njihovu implementaciju, broj članova tima te njihove kapacitete i kompetencije kao i ostale resurse potrebne za implementaciju projekta. Pobrinite se da aktivnosti koje planirate implementirati zaista doprinesu ispunjenju utvrđenih projektnih ciljeva. Drugim riječima, pobrinite se da imaju utjecaj na rješavanje utvrđenog problema ili potrebe.

Svaka aktivnost koju osmislite ima svoje podaktivnosti koje je potrebno organizirati prema određenom logičnom redosljedu. Primjerice, ako je jedna vaša aktivnost provedba radionice, prvo biste trebali osmisliti proces prijave, izraditi obrazac za prijavu, pozvati potencijalne sudionike, a potom organizirati mjesto održavanja radionice, kupiti potrebne materijale te piće i grickalice. Tek potom možete provesti radionicu. Možda ćete nakon održavanja radionice o njoj željeti informirati medije ili ostatak svoje zajednice pa ćete stoga napisati objavu na društvenim mrežama nakon održavanja radionice. To se odnosi i na glavne aktivnosti. Razmislite o tome koje treba prve provesti.

Svaka aktivnost obično zahtijeva mnogo rada, stoga biste vi i vaš tim trebali specificirati određene ZADATKE u sklopu svake aktivnosti, definirati TKO je zadužen za svaki zadatak i utvrditi KADA će se određena aktivnosti provoditi. Tako ćete vi i vaš tim biti dobro pripremljeni za implementaciju projekta učenja zalaganjem u zajednici te ćete se moći prilagoditi promjenama i izazovima s kojima ćete se svakako susretati.

Projekti učenja zalaganjem u zajednici vrlo često podrazumijevaju određene troškove kao što su materijali za radionicu, putni troškovi, možda angažiranje stručnjaka za provedbu dijela aktivnosti. Možda ćete morati kupiti dio opreme ili unajmiti prostor za održavanje događanja. Važno je unaprijed planirati te troškove da biste bili sigurni da je sve obuhvaćeno, a tako će vam ostati i nešto vremena da pronađete druge izvore financiranja ako oni koje ste izvorno planirali nisu dovoljni. Pretraživanjem interneta ili izravnim kontaktom s pružateljima usluga možete saznati trošak određenih stvari koje trebate kupiti ili unajmiti. Praćenje troškova također je važno jer si tako možete pomoći u definiranju proračuna i praćenju potrošnje novca s pomoću jednostavnog alata koji se nalazi na kraju Radnog lista 10.

Za osmišljavanje i planiranje vaših aktivnosti možete upotrijebiti Radne listove 8, 9, 10 i 11. Za planiranje drugih koraka u projektu možete upotrijebiti radne listove u drugi poglavlja.

Radni list 8

Planiranje aktivnosti i vremenskog okvira

a. Zapišite sve aktivnosti koje su potrebne za implementaciju projekta učenja zalaganjem u zajednici.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b. Odredite datum početka i kraja svojeg projekta učenja zalaganjem u zajednici.

.....

.....

.....

c. Odredite točno koliko će vam vremena trebati za svaku (pod)aktivnost koju trebate provesti. Uvrstite (pod)aktivnosti u raspored.

Aktivnost	Vremensko razdoblje (primjerice, mjesec/tjedan)												

d. Analizirajte moguće čimbenike koji mogu biti prepreka pri izvođenju planiranih aktivnosti (primjerice, problem može predstavljati velik broj zadataka koji su se iznenada pojavili). Analizirajte moguće uzroke i rješenja.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Radni list 10

Proračun projekta učenja zalaganjem u zajednici

Pridržavajte se ovih koraka pri planiranju proračuna projekta učenja zalaganjem u zajednici

- a. Za svaku aktivnost projekta zapišite što vam je potrebno da biste osigurali njezinu implementaciju.

Aktivnost	Što nam je potrebno za implementaciju ove aktivnosti?

- b. Zapišite stavke koje trebate nabaviti prema određenim kategorijama (npr. uredske potrepštine, piće i grickalice, putni troškovi itd.) te kvantificirajte njihovu financijsku vrijednost ili iznos koji ćete morati izdvojiti za njihovu nabavku/kupnju.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- c. Odredite koje ste stavke sami uspješno nabavili, a za koje vam trebaju sredstva iz drugih izvora.

Troškovi	Jedinica	Broj jedinica	Jedinična vrijednost	Ukupni trošak	Vlastita sredstva (koja imamo)	Vanjski izvori

Radni list 11

Donacije i sponzorstva u planiranju projekta učenja zalaganjem u zajednici

Kada tražite donatore i sponzore za svoj projekt učenja zalaganjem u zajednici, odgovorite na ova pitanja.

- a. Tko su i gdje su potencijalni donatori i sponzori u vašoj bližoj zajednici / u regiji? Kojim se organizacijama, poduzećima i pojedincima možete obratiti? Možete li dobiti sredstva od grada ili općine?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- b. Koji oblik donacije/sponzorstva preferirate? Jesu li vam potrebna novčana sredstva, materijali (npr. papir, toneri, ljepljiva, toaletni papir, ubrusi) ili oprema (npr. najam vozila, najam tehničke opreme za tumačenje, audiooprema itd.) ili prostor, piće i grickalice, ljudski resursi (npr. posao koji bi stručnjak odradio besplatno u korist aktivnosti/projekta, moderator događanja, dadilja, vozač s vozilom itd.)?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- c. Kako se obraćate donatoru ili sponzoru (osobno ili pismenim putem)? Koju proceduru birate za sastanak uživo? Kako ćete predstaviti svoj projekt i aktivnosti (npr. video uradak, PowerPoint prezentacija, izvješće o prethodnim aktivnostima itd.)?

Što ćete ponuditi donatoru/sponzoru (npr. objava logotipa, izjava u medijima o njegovoj potpori projektu, zahvalnica u obliku...)?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Nudimo vam jednostavan popis za kontrolu plana implementacije učenja zalaganjem u zajednici:

- Je li potreba zajednice dobro utvrđena?
- Je li ključna za zajednicu?
- Je li zajednica bila uključena u procjenu potreba?
- Jesu li definirani ciljevi aktivnosti u zajednici (ciljevi projekta)?
- Jesu li ciljevi aktivnosti u zajednici povezani s utvrđenom potrebom?
- Jesu li definirani ciljevi učenja?
- Jesu li ciljevi učenja i ciljevi aktivnosti u zajednici (projekta) povezani?
- Jesu li planirane aktivnosti povezane s ciljevima?
- Jesu li definirane odgovornosti i zadaci u timu?
- Je li definiran vremenski okvir projekta?
- Je li planiran proračun za projekt i njegove aktivnosti?
- Imamo li resurse za implementaciju projekta?
- Postoji li plan za praćenje i evaluaciju projekta?
- Postoji li plan za promociju projekta i proslavu?

5.6. Financiranje projekta učenja zalaganjem u zajednici

Kao što je već navedeno u ovom priručniku, da biste mogli implementirati projekt učenja zalaganjem u zajednici često će vam trebati financijska potpora. Potičemo vas da istražite mogućnosti financiranja u svojoj lokalnoj zajednici, npr. u svojoj općini ili gradu, ali i među lokalnim zajednicama ili organizacijama koja financiraju lokalne projekte.

Europske snage solidarnosti – projekti solidarnosti također su jedna od mogućnosti. Projekt solidarnosti aktivnost je koju mlada osoba može provesti u skupini od pet ili više osoba da bi pomogla u ostvarivanju pozitivne promjene u lokalnoj zajednici. Osmišljavaju je i implementiraju sami mladi ljudi u mjestu u kojem žive. Sudjelovati mogu sve osobe u dobi između 18 i 30 godina koje imaju prebivalište u bilo kojoj zemlji uključenoj u Europske snage solidarnosti (sve zemlje Europske unije, Island, Turska i Sjeverna Makedonija).

Kao i projekti učenja zalaganjem u zajednici, projekti solidarnosti trebali bi biti posvećeni izazovima u vašoj zajednici, ali mogu pomoći i u rješavanju regionalnih ili čak nacionalnih pitanja. Projekt može trajati između 2 mjeseca i 12 mjeseci i uglavnom se provode u nepunom radnom vremenu. To znači da možete sudjelovati u slobodno vrijeme. Za svoj projekt možete dobiti 500 eura potpore mjesečno za troškove povezane s upravljanjem projektom i njegovom implementacijom. Prijava za projekte solidarnosti jednostavan je postupak koji se provodi pomoću internetskih obrazaca. Vašu će prijavu razmotriti nacionalna agencija zemlje u kojoj boravite. Prijavu možete podnijeti samostalno ili, ako to želite, možete se odlučiti za suradnju s iskusnom organizacijom.

U obrascu prijave morat ćete odgovoriti na pitanja o tome zašto želite provesti svoj projekt, kako će on pridonijeti vašoj zajednici i koje aktivnosti planirate za faze pripreme i implementacije svoje ideje. Ovdje možete pročitati više o projektima solidarnosti.

6. IMPLEMENTACIJA PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Ako ste već odlučili implementirati svoj projekt, vjerojatno se pitate: „Kako da saznam ide li naš projekt u pravom smjeru?“

Trebate samo promotriti je li on u skladu s načelima koja treba zadovoljiti kvalitetan projekt učenja zalaganjem u zajednici. Odgovorite na osnovna pitanja i definitivno ćete prepoznati zadovoljava li on ta načela:

☐	Kako smo uključeni u planiranje, implementaciju i evaluaciju projekta učenja zalaganjem u zajednici? Jesmo li mi voditelji projekta ili netko nas vodi? Osjećamo li projekt kao svoj ili tuđi?	VODSTVO MLADIH LJUDI
☐	Kako je ono što želimo postići sa svojim projektom povezano s onim što želimo naučiti? Imamo li jasan cilj u vezi s aktivnostima u zajednici? Znamo li što ćemo naučiti u projektu?	CILJEVI AKTIVNOSTI U ZAJEDNICI (CILJEVI PROJEKTA) POVEZANI S CILJEVIMA ONOGA ŠTO ŽELIMO NAUČITI (CILJEVI UČENJA)
☐	Zašto ćemo to raditi? Je li to što želimo raditi zaista potrebno zajednici? Kako smo saznali da je ono što ćemo raditi zaista potrebno?	PRIORITET POTREBE NAD IDEJOM
☐	Kako su drugi ljudi/zajednica uključeni u projekt? Jesmo li ih uključili u planiranje i implementaciju? Jesu li aktivni sukreatori u projektu?	RAD SA ZAJEDNICOM/LJUDIMA, A NE ZA ZAJEDNICU/LJUDE
☐	Kako da saznamo što smo naučili u određenom koraku projekta? Pronalazimo li vrijeme za reflektiranje ili zajedničke sastanke koji nam pomažu da se vratimo na ciljeve projekta? Razgovaramo li o tome što smo iskusili, doživjeli, naučili?	REFLEKTIRANJE O ISKUSTVU
☐	Što karakterizira naš projekt u pogledu vremena? Je li naš projekt takav da bi se mogao nastaviti? Hoćemo li ga nastaviti bez vodstva voditelja?	DRUŠTVENA PROMJENA
☐	Mogu li imenovati što mi projekt pruža? Što projekt pruža ciljanoj skupini s kojom radimo? A zajednici?	URAVNOTEŽENOST KORISTI
☐	Kako se osjećamo pri planiranju, implementaciji i evaluaciji projekta učenja zalaganjem u zajednici? Uživamo li u projektu? Jesmo li motivirani da nastavimo raditi na projektu?	ZABAVA
☐	Vidim li mogućnost da se ideja projekta u budućnosti replicira negdje drugdje? Mogu li provesti svoj projekt i naučiti nešto novo?	SVE VEĆI ZAHTJEVI

Ako ste na najmanje polovicu navedenih pitanja odgovorili pozitivno, za vas imamo sjajne vijesti: NA JAKO STE DOBROM PUTU!

7. PRAĆENJE I DOKUMENTACIJA U PROJEKTU UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Nakon što isplanirate sve što želite ostvariti projektom i kako to želite odraditi, morate biti sigurni da sve ide po željenom planu. U fazi implementacije projekta važno je pratiti napredak aktivnosti. Praćenje se može definirati kao sustavno i kontinuirano prikupljanje podataka i kontinuiran proces procjene kvalitete implementacije i napretka prema ostvarenju definiranih ciljeva.

ZADATAK:

Razmislite o tome zašto je praćenje važno za implementaciju projekta? Kako biste vi provodili praćenje? Koji alat biste upotrebljavali?

Praćenje i evaluacija, kad se provode zajedno, omogućuju provedbu određenih promjena tijekom razvoja i implementacije projekta. Kad se promatraju kao kontinuirani proces, koji je utvrđen na početku projekta i koji se redovito provodi, omogućuju pravodobnu reakciju na promijenjene okolnosti.

7.1. Praćenje

Da bi se pratili svi ključni aspekti projekta, u procesu je potrebno razviti i primjenjivati različite metode, tehnike i dokumentaciju. Kad je riječ o učenju zalaganjem u zajednici, mogu se pratiti različiti aspekti:

- napredak projektnih aktivnosti treba se pratiti kako bi se osiguralo da se implementiraju po planu
- jesu li zadovoljene potrebe određene skupine/zajednice koje ste prethodno procijenili
- komunikacija među svim uključenim stranama, između vas i članova tima, radnika s mladima, korisnika iz zajednice
- timski rad
- zadovoljstvo različitih uključenih skupina
- znanja, vještine i stavovi (kompetencije) koje ste stekli.

Informacije i podaci prikupljeni praćenjem implementacije aktivnosti bit će vrlo korisni u završnoj evaluaciji/procjeni.

PLAN PRAĆENJA

Plan praćenja koristan je dokument koji se često upotrebljava, a koji vam može pomoći u praćenju implementacije projekta učenja zalaganjem u zajednici. Obično se radi o tablici koja nudi pregled aktivnosti, rezultata i pokazatelja koje trebate postići, metoda prikupljanja podataka, odgovorne osobe, dinamike itd. Postoje različiti primjeri strukture plana praćenja. U nastavku možete pronaći primjer tablice koja se može primijeniti u praksi da bi se izradio plan praćenja vašeg projekta učenja zalaganjem u zajednici.

Tablica 5 Primjer plana praćenja

AKTIVNOSTI	VRSTA INFORMACIJA	METODA	ODGOVORNA OSOBA	DINAMIKA PRAĆENJA
Popis svih aktivnosti u projektu, svaka navedena u zasebnom retku	Vrsta podataka koju treba prikupiti o implementaciji aktivnosti koje će dovesti do ostvarenja rezultata	Tehnika/metoda praćenja koja će se primjenjivati za prikupljanje podataka (npr. anketni upitnik, intervju, grupni intervju)	Tko će biti odgovoran za prikupljanje određenih podataka	Koliko često će se prikupljati podaci (jednom tjedno, mjesečno, itd.)

Izvor: Novota, S. (2017) Monitoring i evaluacija – Vodič za praćenje provedbe i vrednovanje projekata. Udruga za razvoj civilnog društva SMART

7.2. Dokumentacija

Da bi praćenje i evaluacija aktivnosti u projektu učenja zalaganjem u zajednici bili strukturirani, da biste osigurali da sve ide po planu te da biste spriječili moguće poteškoće, važno je prikupiti različite dokumente koji sadržavaju različite i važne podatke i informacije o vašem projektu. Kada razmišljate o vrstama dokumenata koje treba upotrijebiti, važno je da upotrebljavate samo korisne i potrebne dokumente, a ne da se preopterete. Pokušajte se ne izgubiti u mnoštvu podataka i informacija.

Postoji više načina dokumentiranja faza i procesa u projektu učenja zalaganjem u zajednici. Mogu se koristiti različiti obrasci (dnevnik, portfelj, ploča s obavijestima, projektna mapa, blog, internetska stranica itd.) i formati (pisani, audiovizualni, multimedijski, itd.). U kontekstu projekta učenja zalaganjem u zajednici dokumentiranje može podrazumijevati i slanje izvješća da bi se pokazalo da je projekt učenja zalaganjem u zajednici bio koristan za različite dionike.

U nastavku su navedene najčešće primjenjivane metode i tehnike prikupljanja podataka i informacija u procesu praćenja i evaluacije:

- anketni upitnici
- intervjui – strukturirani, polustrukturirani, nestrukturirani
- promatranje
- analiza dokumentacije i sadržaja
- statistička analiza
- fokusne grupe
- mapiranje
- izjave / svjedočanstva / priče o uspjehu
- studije slučaja
- mjerenja i testovi (vještine, znanje)
- audiovizualne snimke.

8. EVALUACIJA PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Na kraju projekta učenja zalaganjem u zajednici, nakon novih stečenih iskustava te prikupljenih podataka i dokumentacije, dobro je provesti završnu evaluaciju cjelokupnog iskustva. Pritom možete koristiti i analizirati sve što ste prikupili tijekom praćenja projekta.

Evaluacija je ključni aspekt svakog projekta, a provodi se da bi se mogle ispraviti pogreške za buduće slične projekte, vrednovati ispravni potezi te, naposljetku, da bi se provele promjene koje se smatraju nužnima.

ZADATAK:

Tko bi prema vašem mišljenju trebao biti uključen u proces evaluacije?

Kao što je navedeno, zbog specifičnih značajki projekata učenja zalaganjem u zajednici koji su usmjereni i na učenje i na aktivnost u zajednici, takvi projekti zahtijevaju i evaluaciju ciljeva utvrđenih za aktivnosti u zajednici i evaluaciju ostvarenja ciljeva učenja: stečenih i primijenjenih kompetencija.

S druge strane, evaluacija predstavlja povratne informacije različitih dionika uključenih u proces učenja zalaganjem u zajednici. Svaki projekt zahtijeva i evaluaciju sadržaja i evaluaciju čitavog projekta, kao i potencijalno generirani utjecaj.

Stoga se evaluacija može sastojati od sljedećih elemenata:

- a. vi i vaš tim evaluirate radnike s mladima i partnere iz zajednice
- b. partner iz zajednice evaluira vaš tim i radnike s mladima
- c. radnici s mladima evaluiraju partnera iz zajednice
- d. radnik s mladima evaluira vas i vaš tim
- e. samoevaluacija vas i vašeg tima.

Uz ostvarene ciljeve, evaluacija u obzir mora uzeti utjecaj aktivnosti u zajednici na ciljanu skupinu i na one koji su ih provodili, iskustva u procesu, sudjelovanje pojedinca i grupe te situaciju koja proizlazi iz navedenoga, primjerice kako su se promijenili odnosi sa zajednicom. Podaci i informacije prikupljeni praćenjem svoje puno značenje dobivaju kada se upotrebljavaju u svrhu evaluacije projekata učenja zalaganjem u zajednici. No istovremeno se preporučuje uložiti dodatan napor da bi se prikupili dodatni podaci, osobito u svrhu evaluacije (npr. intervjui, fokusne grupe itd.).

Za planiranje evaluacije upotrijebite Radni list 12, a za evaluaciju nakon implementacije projekta učenja zalaganjem u zajednici možete upotrijebiti Radni list 13.

Radni list 12

Planiranje evaluacije projekta učenja zalaganjem u zajednici

Pri planiranju evaluacije projekta i aktivnosti učenja zalaganjem u zajednici, potražite odgovore na sljedeća pitanja:

a. Koliko ljudi želite uključiti u projekt/aktivnosti?

.....

.....

.....

.....

b. Koliko i koje aktivnosti želite provesti u sklopu projekta (predavanja, rasprave, putovanja, savjetovanja...)?

.....

.....

.....

.....

c. Do koje bi kvalitativne promjene trebala dovesti implementacija vašeg projekta i aktivnosti? Što će se promijeniti u ciljanoj skupini? Kako će se razviti njezina znanja, vještine, stavovi (kompetencije)?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

d. Kako ćete znati da je došlo do te promjene? Kako ćete je pratiti?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Radni list 13

U nastavku se nalazi nekoliko korisnih pitanja koja mogu biti smjernice u procesu evaluacije vašeg tima.

a. Jeste li ostvarili ciljeve projekta?

.....

.....

.....

b. Što smatrate svojim uspjehom? S čime ste zadovoljni?

.....

.....

.....

c. Što je bilo problematično? Kako ste rješavali probleme / problematične situacije?

.....

.....

.....

d. Je li vaš projekt nešto promijenio? O čemu se radilo?

.....

.....

.....

e. Bi li imalo smisla ponoviti projekt ili konkretne aktivnosti u budućnosti? Bi li ponavljanje zahtijevalo izmijenjenu ili potpuno promijenjenu aktivnost?

.....

.....

.....

f. Koje ste vještine stekli/razvili implementirajući projekt?

.....

.....

.....

9. REFLEKTIRANJE U PROJEKTU UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Reflektiranje (refleksija) je važan dio učenja zalaganjem u zajednici koji se provodi kontinuirano tijekom iskustva provedbe aktivnosti u zajednici. To je proces u kojem istražujemo i preispitujemo sebe, svoje postupke, perspektive i iskustva. Omogućuje vam da **se ponovno osvrnete na iskustvo aktivnosti u zajednici, da kritički razmislite o njemu i učite iz njega**. Važno je da reflektiranje bude iskreno: u redu je ako vam se dijelovi vašeg iskustva učenja zalaganjem u zajednici sviđaju ili ne sviđaju, ako se slažete ili ne slažete s mišljenjima drugih sudionika. Reflektiranje može uključivati prihvaćanje i/ili dijeljenje reakcija, osjećaja, opservacija i ideja o bilo čemu u vezi s aktivnosti. Može se odvijati individualno, u parovima ili u skupinama te može obuhvaćati pisanje, govorenje, slušanje, čitanje, crtanje, glumu i bilo koji drugi oblik koji možete zamisliti.

Nakon svake aktivnosti ključno je da si postavite sljedeća pitanja:

- Što sam planirao učiniti?
- Što sam zapravo učinio?
- Koji su rezultati toga za mene, za tim s kojim sam radio/la i za druge (npr. korisnike)?

U nastavku predlažemo još neka dodatna pitanja koja si možete postaviti:

- Što sam naučio iz ovog iskustva?
- Jesam li čuo, doživio ili osjetio nešto što me iznenadilo?
- Kako se moje iskustvo razlikuje od mojih očekivanja?
- Koje je moje prethodno znanje/pristranost promijenjeno zahvaljujući ovom iskustvu? Koja su prethodna znanja/pristranosti osnažena?
- Kako mogu primijeniti naučeno?
- O čemu bih želio saznati više, a povezano je s ovim projektom ili temom?
- Što utječe na način na koji se osvrćem na svoje iskustvo? (Kroz kakve «naočale» promatram iskustvo?)
- Što ste naučili o ljudima/zajednici?
- Koje su neke od potreba ili problema u zajednici koje treba najhitnije riješiti?
- Kako su ovaj projekt i moje sudjelovanje u njemu potaknuli rješavanje tih potreba?

Reflektiranje će vam općenito pomoći da svoje iskustvo povežete s elementom učenja u cjelokupnom iskustvu učenja zalaganjem u zajednici te da bolje planirate daljnje korake. Možete reflektirati i o tome kako stečeno znanje i iskustvo možete iskoristiti u budućnosti: primjerice, u drugim projektima ili kasnije na tržištu rada, ili čak u budućem volontiranju.

10. PROMOCIJA I KOMUNICIRANJE PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Postoji još jedan niz pitanja koja si trebate postaviti pri kraju projekta:

- Kako projekt i njegova postignuća predstaviti osobama izvan projekta?
- Koja vaša iskustva mogu biti korisna za druge? Vrijedi li ih podijeliti?
- Kako ćete proslaviti završetak projekta, a da svima koji su bili uključeni omogućite da se okupe, podijele svoje zaključke i završe projekt u pozitivnom duhu?

Živimo u doba komunikacije! Društvene mreže pune su objava u kojima se svakoga dana prikazuje gotovo sve što se nekome može dogoditi ili gotovo svaka misao koja osobi prođe kroz glavu. Ponekad nam se može činiti da je to previše, ali nemojmo zaboraviti - komunikacija je i dalje nevjerojatan alat koji vam omogućuje da:

- nadahnete druge osobe svojim djelovanjem, mislima i idejama
- informirate druge o temama koje im možda nisu poznate
- dijelite svoje strasti i pronađete druge ljude sličnih pogleda na život
- promičete stvari u koje vjerujete i da podižete svijest o tome
- okupite više resursa i ljudi da biste riješili probleme koje ste otkrili.

Jedan korak/faza projekta učenja zalaganjem u zajednici jesu promocija i komunikacija jer nam omogućuju da **pomognemo drugima da postanu svjesniji problema u svojoj zajednici, ali nam nude i moguće načine da se uključimo u rješavanje tih problema.** Jednim projektom nećemo spasiti cijeli svijet. Možda nećemo naći čak ni potpuno rješenje za potrebu koju smo otkrili. No čak i jedan mali korak i komuniciranje o njemu na način da dopremo do što više ljudi može **na kraju rezultirati velikim uspjehom koji si možemo pripisati.**

Što možemo komunicirati ili promovirati?

- **Pojedinosti o našem projektu** – što radimo, zašto to radimo, tko smo mi, koji su naši ciljevi, gdje se nalazimo i kada se naša aktivnost odvija.
- **Pojedinosti o potrebi** – što smo otkrili u zajednici i kako smo to otkrili, zašto je to problem, tko su korisnici, tko su uključene ili odgovorne osobe ili organizacije, zašto bi nas taj problem trebao zanimati.
- **Pojedinosti o našem procesu** – što radimo u određenom trenutku? Primjerice, određene pojedinosti kao što su: upravo smo započeli s projektom, proveli smo istraživanje, susreli smo se s korisnicima, pronašli smo sjajne partnere, prikupljamo sredstva, održali smo još jedan sastanak o planiranju, organizirali smo prvu aktivnost, organiziramo jedno sjajno događanje, reflektiramo o svojem iskustvu, postigli smo ovo, naišli smo na neke prepreke, prilagodili smo svoje planove, ostvarili smo svoje ciljeve, ovo su naši rezultati itd.

Ovo je, naravno, niz generičkih primjera koje vi i vaš tim možete personalizirati specifičnim pojedinostima o svojem iskustvu.

S kime komuniciramo?

- Sa svojim prijateljima
- Sa svojim obiteljima
- Sa svojim pratiteljima
- S ljudima u svojoj zajednici
- S korisnicima
- S organizacijama koje nam mogu pomoći
- Sa stručnjacima u relevantnim područjima

- S ljudima koji rade u administraciji
- S medijima.

Kako komuniciramo?

Najprije moramo razmisliti o **uparivanju poruke (što komuniciramo) s ciljanom skupinom (kome komuniciramo)**. Trebamo poslati poruku koja je relevantna za svaku osobu ili kategoriju ljudi.

Potom trebamo pronaći najbolji način kako da naša poruka dođe do njih. Dobar *story* na Instagramu može privući pozornost vaših prijatelja i pratitelja, ali mediji možda ne provjeravaju vaš profil tako često.

U nastavku navodimo nekoliko načina slanja poruke:

- internetska stranica ili blog
- objave, live objave, priče, videozapisi, ankete, izazovi ili bilo koja vrsta komunikacije na profilu društvene mreže
- izdavanje biltena
- plakati u školi ili organizaciji, ili čak u gradu, na mjestima za koja imate dopuštenje i na kojima su ti plakati relevantni
- letci distribuirani poštom ili na mjestima važnih okupljanja
- pojedinačne poruke e-pošte
- objave za medije, intervjui ili videosnimke
- govor ili prezentacija na drugim sastancima ili događanjima kojima prisustvuje važna publika.

SAVJET:

Koji je pravi način komuniciranja o nečemu? Pravi način je onaj koji privuče pozornost osobe kojoj želite poslati poruku!

Kako da naša poruka bude privlačna i pamtljiva?

Dobra je vijest da postoji sve više i više aplikacija i online alata koji vam mogu pomoći da komunicirate na kreativne načine. Pixlr i Google fotografije nude zanimljive mogućnosti uređivanja fotografija, a Pixabay je dobar izbor ako želite izraditi instant-fotografije bez naknade.

Pixteller i Canva su sjajni alati za izradu plakata, pozivnica, potvrda, izvješća, ali i prezentacija, gifova i videosnimaka. Jednostavni su za upotrebu te nude bezbrojne uzorke među kojima možete izabrati željeni. Clideo i Typito i YouCut vam može pomoći u uređivanju videozapisa, a postoje i brojni drugi alati ili mobilne aplikacije koje samo trebate potražiti. Svi spomenuti alati bili su barem djelomično besplatni u vrijeme objave ovog priručnika, a čak oni koji se plaćaju često nude dobre popuste za nevladine organizacije ili obrazovne ustanove.

Mogućnosti su neograničene, samo morate željeti prenijeti svoju poruku da se čuje!

Radni list 14

Planiranje promocije projekta učenja zalaganjem u zajednici

Pri planiranju promocije svojeg projekta učenja zalaganjem u zajednici pokušajte odgovoriti na ova pitanja:

a. Koji je cilj promocije vašeg projekta učenja zalaganjem u zajednici?

.....
.....

b. Koja je ciljana skupina promocije (kome se želite obratiti)? Koje su specifične značajke te skupine u vezi s promotivnim aktivnostima (npr. kakve su navike ciljane publike u pogledu medija)?

.....
.....

c. Kako dolazite do ciljane skupine? Koji ćete promotivni alat odabrati?

.....
.....

d. Što objavljujete i gdje to objavljujete? Koje su vam dozvole potrebne za to (budući da postavljanje promotivnih materijala nije svugdje dozvoljeno, je li uvijek potrebno odobrenje vlasnika/administratora, npr. za prostor, vrata, ploču)?

.....
.....

e. Kada ćete / u kakvom ćete vremenskom rasporedu promicati projekt i njegove aktivnosti?

.....
.....

f. Kada će, gdje i tko osigurati promociju? Tko će biti glasnogovornik? Koje kompetencije treba imati i koje će zadatke imati ta osoba?

.....
.....

g. Koliki će biti financijski troškovi povezani s promocijom projekta/aktivnosti?

.....
.....

11. ZAVRŠETAK I PROSLAVA PROJEKTA UČENJA ZALAGANJEM U ZAJEDNICI

Trenutak koji moramo promovirati i o kojem moramo komunicirati jest proslava završetka projekta.

Organizacija proslave jednako je važna i nama i našim korisnicima, ali i zajednici u cjelini. To je trenutak koji obilježava činjenicu da je naš projekt završio. U njemu se vide rezultati koje smo postigli te istovremeno podiže svijest o potrebi ili problemu na kojem smo radili.

Tijekom te proslave možemo otkriti neke pojedinosti o svojem projektu, procesu i potrebi, kako su objašnjeni u prethodnom poglavlju. Također je važno da ne zaboravimo zahvaliti svima na njihovu doprinosu projektu.

SAVJET:

Dobra je ideja pripremiti diplome, potvrde ili zahvalnice.

12. PRIMJERI DOBRE PRAKSE IZ EDUVOL PROJEKTA

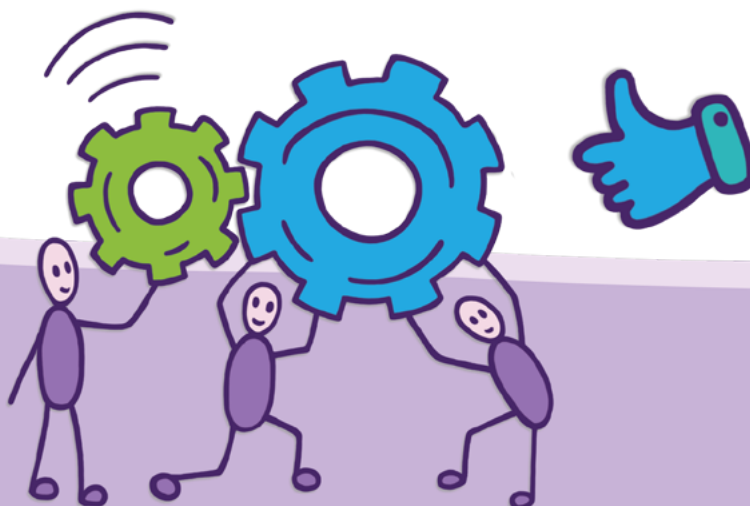
Ja i moj svijet

Opis projekta: U protekle dvije školske godine svi smo se suočili s promjenama koje su utjecali na našu svakodnevicu, osjećaje i odnose. Svijet kakav poznajemo počeo je funkcionirati na drugačiji način. To se događa i s našim unutarnjim svijetom. U vrijeme pandemije ispitali smo učenike od 10 do 14 godina (51 učenik). Njih 33% navodi kako je tijekom posljednje dvije godine često izloženo stresu. Učenici na stres i stresne situacije reagiraju na različite načine. Navode kako su najčešće ljuti, a ističu i bol u trbuhu, osjećaj usamljenosti, intenzivno razmišljanje o onome što je izazvalo stres te zatvaranje u virtualni svijet – igranje igrice ili izloženost virtualnim sadržajima i medijima koji odvlače misli s onoga što je uzrok stresa. O svojim osjećajima razgovara samo 29% ispitanika i čine to s roditeljima, braćom i sestrama, rodbinom i prijateljima, no ne navode školu niti djelatnike škole kao osobe s kojima bi mogli razgovarati o svojim osjećajima. Osjećaju se udaljeno od ljudi oko sebe isključeno. Ispitani su učenici naveli kako imaju potrebu promijeniti neke aspekte sebe, drugih ljudi i svijeta oko sebe. U našem smo projektu nastojali učenicima omogućiti da istraže i upoznaju udruge i stručnjake kojima se mogu obratiti. Učenici 7. razreda istražili su područje Gorskog kotara i kontaktirali smo predstavnike Savjetovališta „Izvor“ koje djeluje pri Gradskom društvu Crvenog križa Delnice. Ostvarili smo suradnju i prisustvovali radionici koju je održala Tanja Jakovac, pedagoginja i psihoterapeutkinja i volonterka u Savjetovalištu Izvor. Nakon radionice, proveden je i intervju s predsjednicom Crvenog križa u Delnicama Snježanom Krizmanić i Tanjom Jakovac. Učenici su upoznali način rada savjetovališta te porazgovarali o temi mentalnog zdravlja kao važnom dijelu zdravlja svakog pojedinca.

Uloga mladih osoba u projektu kao voditelja: Mladi su kroz ovaj projekt, u ulozi voditelja, dobili mogućnost razmišljanja o rješavanju stvarnih i postojećih problema, odnosno odgovaranja na potrebe koje su u školi prepoznali. Organizirali su humanitarnu akciju za Savjetovalište „Izvor“, prisustvovali radionicama, obavili razgovor s djelatnicima „Izvora“ i Crvenoga križa te informirali svoje kolege učenike o tome što su saznali tijekom projekta.

Dobrobiti za mlade i lokalnu zajednicu: upoznavanje novih i drugačijih mogućnosti na području lokalne zajednice, istraživanje potreba okoline u kojoj mladi žive te odgovor na potrebe, suradnja i timski rad.

Mladi su izrazili zadovoljstvo sudjelovanjem u navedenom projektu te interes za novim sličnim projektima.

Želim se brinuti o životinjama

Opis projekta: Sandra ima zdravstvenu i socijalnu poteškoću povezanu s cerebralnom paralizom. Završila je Pridruženu trgovačko-uslužnu školu – Odsjek za konjogojstvo. Najviše vremena provodi u stanu s majkom koja brine o njoj. Sandra je sudjelovala u projektu učenja zalaganjem u zajednici u kojem joj je zadatak bio pomoći u zbrinjavanju životinja u Zoološkom vrtu. Aktivnosti su odgovorile na potrebu povećanja Sandrine neovisnosti u komunikaciji s ljudima koje ne poznaje, poboljšanja njezinih manualnih i vještina čišćenja te putovanja gradskim javnim prijevozom na mjesta na koja inače ne putuje. Dok je volontirala u ZOO-u, Sandra je kontaktirala sa šestero djelatnika i privremenih radnika ZOO-a te postupno s vremena na vrijeme pozdravljala posjetitelje. Naučila je obratiti se osoblju Zoološkog vrta kada je trebala savjet ili pomoć i objasniti što joj je potrebno. Sandra je uspjela samostalno putovati do Zoološkog vrta javnim prijevozom.

Uloga mladih osoba u projektu kao voditelja: Na početku projekta nije bila baš samostalna. Nije uspjela niti natočiti čaj iz čajnika. Sandra ima zdravstvene i socijalne poteškoće vezane uz cerebralnu paralizu; unatoč gore navedenom, kreirala je svoj projekt učenja zalaganjem u zajednici. Zajedno sa svojom asistenticom razvila je svoj projekt iz individualnog plana kako bi se usredotočila na ono što voli: brigu o životinjama.

Dobrobiti za mlade i lokalnu zajednicu: Iako u početku s malo muke, Sandra se postupno osamostalila. Od početka je napravila velike korake i postajala sve samostalnija u volontiranju; prema životinjama se odnosi s nježnošću i pouzdano čisti kaveze. Čuva red, zna gdje staviti svoja radna pomagala, također sve više komunicira sa zaposlenicima te je naučila putovati sama javnim prijevozom. Trenutno Sandra upravlja svojim aktivnostima i sama rješava sve oko sebe. Vještija je, brža u obavljanju aktivnosti nego na početku; ponosna je na sebe, prema njenim vlastitim riječima. Može kupiti kartu i sama doći pomoći oko životinja.

Osoblje je potvrdilo da im je ovo iskustvo bilo ugodno. Postupno su naučili kako komunicirati sa Sandrom - razgovarati s njom izravno i jasno artikulirati.

“Shvatio sam da i osobe s invaliditetom mogu volontirati i da uopće nisu teret.”

**PRIMJERI
DOBRE PRAKSE**

Superheroji Jezera Tabacarie

Opis projekta: Tim volontera odlučio je poduzeti akciju protiv onečišćenja Jezera Tabacarie plastičnom ambalažom. Jedan talentirani član tima dizajnirao je naljepnice za ljude koji posjećuju park u kojem se nalazi Jezero. Naljepnice je kasnije podijelila cijela ekipa. Volonteri su izradili selfie ploču, izražavajući podršku Jezeru, te pozvali posjetitelje da se slikaju i razgovaraju o problemima vezanim uz Jezero. Za online komunikaciju, tim je pripremio stop animaciju. Svi su oni pridonijeli scenariju, izradi rekvizita i samom procesu snimanja.

Uloga mladih osoba u projektu kao voditelja: Mladi ljudi, nježno vođeni od strane radnika s mladima, identificirali su potrebe zajednice i njihove resurse te su započeli s izradom plana projekta. Njihove aktivnosti uključivale su i istraživačku anketu koja je rezultirala s 86 odgovora s detaljnim mišljenjem zajednice o Jezeru i okolišu te izradu informativnih i promotivnih materijala, poput naljepnica i okvira za selfije. Materijali su korišteni u parku gdje su prolaznici bili uključeni u rasprave o temama projekta. Također su izradili stop animaciju kako bi prenijeli poruku projekta i video za promociju cijelog projekta. Mladi su imali još ideja za projektne aktivnosti, kao što je pripremanje pisma nadležnima i tvrtkama brze hrane te peticije, ali su shvatili da je to malo preambiciozno za njihov projekt i odlučili su te aktivnosti odgoditi za budućnost.

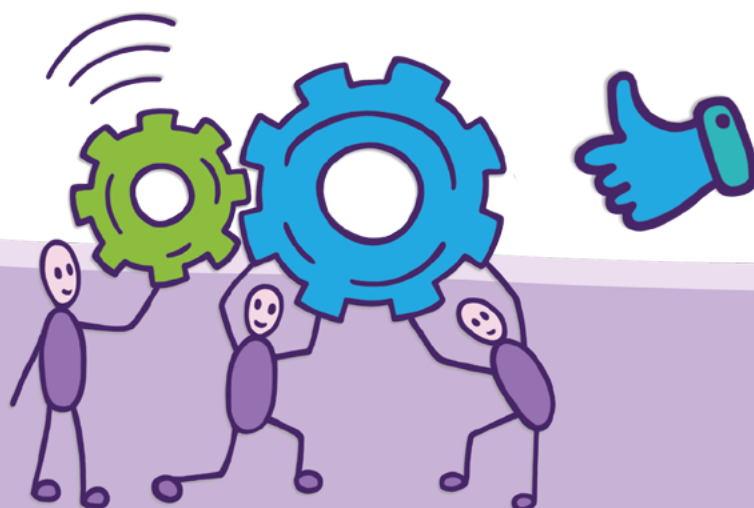
Dobrobiti za mlade osobe i lokalnu zajednicu: Volonteri su po prvi puta bili osposobljeni da sami prođu kroz cijeli proces upravljanja projektom. Putem su naučili mnogo lekcija i postali sigurniji u vlastite sposobnosti i ulogu aktivnih građana. Tijekom projekta, mladi su uspjeli naučiti puno vrijednih lekcija o provedbi projekta, asertivnoj komunikaciji i aktivnom građanstvu, dijeleći svoja uvjerenja i provodeći svoje strasti u djelo. 250 ljudi iz zajednice informirano je i senzibilizirano za bolju brigu o Jezeru i okolišu. Projektni tim uočio je da su ljudi zainteresirani promijeniti svoje ponašanje u odnosu na Jezero, a također su doživjeli uvažavanje i entuzijizam građana za njihov timski rad.

Citati mladih ljudi:

“Naučio sam raditi u timu, aktivno slušati mišljenja i ideje drugih, pratiti aktivnosti, biti svjestan rokova. Naučio sam kako kreirati i implementirati projekt, tehnike i alate koje možemo koristiti za sistematizaciju i jednostavno pojašnjavanje projektnih ideja.”

“Naša radnica s mladima nas je vodila kroz cijelu provedbu projekta, savjetima, idejama, alatima i motivacijom, potičući nas na kraju da donesemo prave odluke.”

“U našim budućim projektima svakako bismo postavili više ostvarivih ciljeva i tražili veću podršku u zajednici”.

Sentimentalna Varšava

Opis projekta: “Sentimentalna Varšava” je igra za obitelji, o Varšavi koju su kreirali volonteri Zaklade Dječjeg sveučilišta zanimljive povijesti. Tim od 5 volontera kreirao je rutu za dugu šetnju Varšavom, koja se može provesti u cijelosti ili djelomično. Na pješačkoj ruti označena su zanimljiva mjesta koja su se tijekom godina dosta mijenjala ili su čak nestala, a koja su zamijenjena potpuno novim zgradama ili objektima. Tu je i križaljka povezana sa svim mjestima s rute. Šetači koji ispune cijelu križaljku i pronađu lozinku mogu je, zajedno s nekoliko fotografija s rute, poslati na posebnu e-mail adresu kako bi dobili potvrdu.

Uloga mladih osoba u projektu kao voditelja: Na početku projekta grupa je izabrala voditeljicu – Gabi, koja je bila glavna predstavica grupe i bila odgovorna za sve kontakte s Dječjim sveučilištem zanimljive povijesti. Ona je bila ta koja je dobila dopuštenje uzeti ključ s recepcije i otvoriti ured tijekom vikenda kada osoblje nije bilo. Bilo je to vrlo važno jer se grupa sastajala u uredu nedjeljom ujutro. Gabi je također preuzela odgovornost za koordinaciju procesa prikupljanja informacija o Varšavi i pripremu rute igre, u koju je uključen cijeli tim. Tijekom projekta, kada je bila previše zaposlena da bi bila uključena kao na početku, Konrad – još jedan član tima koji je u potpunosti uključen u projekt – preuzeo je neke odgovornosti i angažirao se u koordinaciji nekoliko aktivnosti. Cijelo vrijeme tim je podržavala radnica s mladima iz Varšavskog volonterskog centra koja je tijekom praznika i nakon njih pomogla grupi da se reorganizira i završi aktivnosti.

Prednosti za mlade osobe i lokalnu zajednicu: Mladi su imali priliku ojačati svoje socijalne kompetencije, razvili su sposobnost timskog rada te razvili svoje vještine projektnog rada (npr. planiranje, priprema, provedba, evaluacija). Učenje je postalo dio redovitih projektnih sastanaka i diskusija grupe. Ciljna skupina projekta odabrana je nakon konzultacija s predsjednikom Zaklade. Volonteri su otkrili da Dječje sveučilište zanimljive povijesti nema ponudu za cijele obitelji i obično su roditelji i bake i djedovi čekali svoju djecu i unuke ispred nastave. Tijekom pandemije problem je nestao, no još uvijek nije bilo ponude za cijele obitelji. Volonteri su odlučili to promijeniti.

Ovdje možete pronaći rutu Varšave: <https://wolontariat.waw.pl/news-5212/>

PRIMJERI
DOBRE PRAKSE

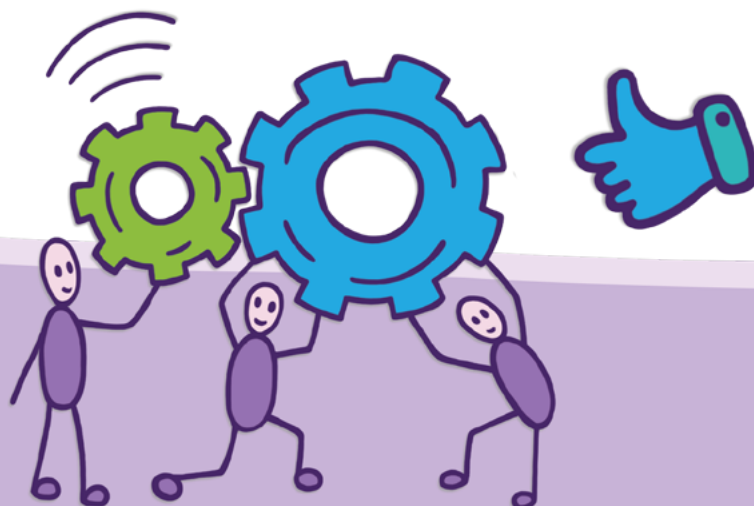
Renoviranje ureda

Opis projekta: SCI Mađarska je mađarska nevladina organizacija, aktivna u područjima socijalne pravde, izgradnje zajednice i interkulturalnog dijaloga. Imaju ured u centru Budimpešte, u podrumu, ali ga već nekoliko godina ne koriste jer nije održavan te stoga nije osigurao adekvatan prostor za aktivnosti kao što su interkulturalne večeri, neformalni treninzi i igranje društvenih igara. Tijekom pandemije COVID-19 odlučili su renovirati ured i ponovo se tamo useliti. Nakon što je jedna od koordinatorica u organizaciji sudjelovala na edukaciju o učenju zalaganjem u zajednici, odlučila je u obnovu uključiti lokalnu zajednicu i volontere. Organizirali su društvene događaje u podrumu kako bi ga očistili, prefarbali i dizajnirali ga zajedno s mladima. Ukupno je sudjelovalo oko 20 mladih ljudi, od kojih su mnogi međunarodni volonteri koji žive u Budimpešti. Tijekom događaja ne samo da su pomogli u oblikovanju istinski interkulturalnog i inkluzivnog prostora zajednice, već su zajedničkim radom, sudjelovanjem u procesu planiranja i zajedničkim obrocima nakon dugih dana već počeli modelirati ono čemu je mjesto namijenjeno.

Uloga mladih osoba u projektu kao voditelja: Organizacija i koordinatori projekta obnove dali su veliku slobodu grupi u planiranju prostora i odabiru prikladnih termina. Mladi su planirali u koje vrijeme žele doći u budući prostor zajednice (uključujući vikende) i raditi, tražili su na internetu alate koji su im potrebni, te im je osiguran budžet kako bi ih kupili. Također su imali veliku slobodu odlučivanja o budućem dizajnu mjesta, a mentor im je bio jedan od lokalnih koordinatora, koji je bio arhitekt. U starom uredu bilo je mnogo starih predmeta, pa su često morali prosuđivati što će kasnije trebati, a što se može baciti. Općenito, mladi su imali priliku preuzeti ulogu voditelja, djelovati, te su slušani tijekom cijelog procesa obnove.

Dobrobiti za mlade i lokalnu zajednicu: Lokalna zajednica je imala velike koristi od pomoći koju su mladi pružili. Za organizaciju domaćina, ovaj projekt nije bio samo od koristi jer im je uštedio neke troškove, već i zato što je uvelike pridonio formiranju i uključivanju budućih članova zajednice koje mjesto želi ugostiti. Radeći na uređenju, mladi su preuzeli vlasništvo nad projektom, osjetili su da je uistinu njihov.

Mladi su se s druge strane imali priliku družiti s drugima, uključujući ljude različitog porijekla. Uvježbavali su i usavršavali svoje znanje stranih jezika i interkulturalne kompetencije, dok su gledali kako se njihovi planovi ostvaruju. Stekli su praktične vještine kao što su kupovina putem interneta, istraživanje adekvatnih alata, bojanje i još mnogo toga. No, njihova šansa da imaju koristi od ovog projekta još nije gotova: kao budući članovi društvenog prostora nastaviti će ga koristiti i uživati u plodovima svog rada.

13. Informacije o partnerima na projektu EDUVOL

Platforma volonterskih centara i organizacija (Slovačka) osnovana je u kolovozu 2011., a njezin je glavni cilj podupirati stvaranje okruženja koje je povoljno za razvoj volontiranja u svim područjima i svim oblicima. Platforma objedinjuje volonterske centre i organizacije koje u Slovačkoj surađuju s volonterima. Svoje ciljeve ostvaruje sljedećim aktivnostima: izgradnjom infrastrukture volontiranja; zagovaranjem pravne i financijske podrške volonterskim centrima i organizacijama koje uključuju volontere; pružanjem financijske potpore volontiranju; uključivanjem volontiranja u pravni okvir koji bi doveo do podrške volontiranju; pružanjem podrške pri uspostavljanju i razvoju radnog mjesta koordinatora volontera u nevladinim i javnim organizacijama/ustanovama; promicanjem volontiranja kao alata neformalnog obrazovanja i provedbom volonterskih aktivnosti kao alata za pripremu za tržište rada.

Kontakti:

www.dobrovolnickecentra.sk

platforma@dobrovolnickecentra.sk

Pro Vobis – Nacionalni resursni centar za volonterstvo (Rumunjska) promiče i razvija volontiranje kao održiv i nezamjenjiv resurs u rješavanju problema s kojima se rumunjsko društvo suočava. Pro Vobis je osnovan 1992. godine kao organizacija socijalne skrbi. Oslanjajući se na iskustvo i stručnost stečeno u učinkovitom upravljanju volonterima, Pro Vobis je 1997. u sklopu svoje organizacije odlučio osnovati prvi volonterski centar u zemlji. Neočekivana potražnja za uslugama te znanjem i vještinama u polju upravljanja volonterima nagnala je Pro Vobis da tome prilagodi svoju misiju te postane pri neovisni i stručni volonterski centar u Rumunjskoj te da tako znatno doprinese promicanju i razvoju koncepta volonterskog centra u zemlji. Godine 2002., točno pet godina od osnutka, organizacija je postala Nacionalni volonterski centar Pro Vobis te je sada Nacionalni resursni centar za volonterstvo, a sam naziv ukazuje na njegovu ulogu u rumunjskom nevladinom sektoru. Pro Vobis uskoro obilježava 30 godina postojanja. Suraduje s: nevladinim organizacijama koje u svoj rad žele i mogu uključiti volontere, stručnjacima iz prakse koji surađuju s volonterima, javnim ustanovama koje mogu podržati volontiranje, društveno odgovornim poslovnim subjektima te medijima.

Kontakti:

www.provobis.ro

provobis@provobis.ro

Udruga za razvoj civilnog društva SMART (Hrvatska) neprofitna je organizacija koja je osnovana u srpnju 1999. te koju vodi tim stručnih trenera/konzultanata s bogatim iskustvom u hrvatskom neprofitnom sektoru. SMART potiče učinkovitost i djelotvornost neprofitnog sektora i međusektorsku suradnju te promiče volontiranje. SMART spaja neformalno obrazovanje sa savjetovanjem, informiranjem i utjecanjem na javne politike. SMART suraduje s organizacijama civilnog društva, javnim ustanovama, predstavnicima lokalne i regionalne vlasti te s građanskim inicijativama koje počivaju na načelima odgovornosti, aktivne uključenosti i poštovanja različitosti. SMART implementira sustav OK2015 za osiguranje kvalitete za organizacije civilnog društva u Hrvatskoj, sustav osiguranja kvalitete za volonterske centre u Hrvatskoj te sustav osiguranja kvalitete volonterskih programa za organizatore volontiranja. Svojim radom SMART osnažuje neprofitne organizacije (organizacije civilnog društva, javne ustanove u različitim područjima rada, lokalnu vlast), istovremeno razvijajući međusektorski pristup (organizacije civilnog društva, javne ustanove, tijela lokalne/državne vlasti i poslovni sektor) te doprinoseći tako razvoju civilnog društva u Hrvatskoj.

Kontakti:

www.smart.hr

smart@smart.hr

Önkéntes Központ Alapítvány (**Volunteering Hungary – Centar za društvene inovacije**) (Mađarska) osnovan je 2002. godine kao neovisna nevladina organizacija s ciljem razvoja i koordinacije svih nastojanja da se u Mađarskoj stvori bolje okruženje za volontiranje te da se potiče sudjelovanje u zajednici. Proteklih je godina organizacija koordinirala brojne lokalne, nacionalne i međunarodne projekte u području razvoja volontiranja i edukacije za volontiranje. ÖKA koordinira Mrežom volonterskih centara koja okuplja regionalne volonterske centre iz cijele zemlje. Kao krovna mađarska organizacija ÖKA je uspostavila kontakte diljem zemlje te je važan akter u razvoju civilnog društva i volontiranja u Mađarskoj. Suraduje s brojnim nevladinim organizacijama, tijelima javne vlasti i pripadnicima korporativnog sektora. Uz tradicionalan rad i usluge razvoja (www.oka.hu, promocija, zagovaranje i razvoj zakonodavstva u području volonterstva, bazu stručnjaka za upravljanje volonterima, razvoj Mreže volonterskih centara, projekte inkluzije i razvoja kompetencija, volontiranje osoba starije životne dobi, Nagrade za volontiranje i izdavaštvo), ÖKA je razvila složene programe pružanja volonterskih usluga u korporativnom sektoru. Da bi programi bili kvalitetniji, ÖKA kao akreditirana ustanova za obrazovanje organizira edukacije o menadžmentu volonterskih programa za sve organizacije/ustanove koje uključuju volontere i koje su voljne unaprijediti takve programe. ÖKA snažno vjeruje u utjecaj volontera i sve svoje napore usmjerava na poboljšanje uvjeta za volontere kroz bolje zakonodavstvo, kvalitetne volonterske programe i više financijskih sredstava za organizacije koje uključuju volontere. ÖKA je bila ključni akter u Mađarskoj u implementaciji aktivnosti u okviru Europske godine volontiranja.

Kontakti:

www.onkentes.hu

info@onketnes.hu

Volonterski centar Varšava (Poljska) osnovan je 1993. Najvažniji ciljevi udruge su promocija i razvoj civilnog društva u lokalnim zajednicama. Da bi osigurao profesionalni značaj tih inicijativa, Centar je udario temelje volontiranju utemeljene na sustavu pronalaska i edukacije volontera. Centar je osmislio i razvio sljedeće volonterske programe: volontiranje u centrima za socijalnu skrb, Volontiranje u školama, volontiranje zaposlenika, mreža volonterskih centara, ured za ponudu i potražnju volonterskih pozicija i volontera, edukacije i seminare o volontiranju, promotivne kampanje, online platformu za volontere i organizacije, volontiranje starijih građana, dugoročno volontiranje, volontiranje u Varšavi, volonterska knjižnica. Volonterski centar služi kao jedinstveni centar podrške nevladinim organizacijama i javnim ustanovama sa sljedećim djelokrugom rada: organizacija programa u kojima sudjeluju volonteri, održavanje edukacija za koordinate volontera, pravno savjetovanje, razvoj i provedba strategija razvoja volonterskog rada u lokalnim zajednicama.

Kontakti:

wolontariat.waw.pl

warszawa@wolontariat.org.pl

LITERATURA:

Berger Kaye, C. (2010). The Complete Guide to Service Learning. Minneapolis: Free Spirit Publishing.

Brozmanová Gregorová et al. (2019). Cesty k dobrovolníctvu. Metodika výchovy a vzdelávania detí a mládeže k dobrovolníctvu. Stupava: Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií.

Cairn, R. (2003). Partner power and service-learning - Manual for community-based organizations to work with schools. Minneapolis: ServeMinnesota. Retrieved from: <http://roserbatlle.net/wp-content/uploads/2009/06/partner-power-and-service-learning1.pdf>.

Centre for Community Engagement (2010). Service Learning Curriculum Development Resource Guide for Faculty. Retrieved from: <https://www.usf.edu/engagement/documents/resourceguideforfacultyrev-11-05-10.pdf>

Furco, A. (1996). Service-learning: A balanced approach to experiential education. Expanding Boundaries: Serving and Learning, 1, 1-6.

McLeod, S. A. (2017). Kolb - learning styles and experiential learning cycle. Simply Psychology. Retrieved from: <https://www.simplypsychology.org/learning-kolb.html>.

Novota, S. (2017), Monitoring i evaluacija - Vodič za praćenje provedbe i vrednovanje projekata. Rijeka: Udruga za razvoj civilnog društva SMART.

Regina, C., Ferrara, C. (2017). Service-Learning in Central and Eastern Europe - Handbook for Engaged Teachers and Students. Ciudad Autónoma de Buenos Aires: CLAYSS. Retrieved from: http://www.clayss.org.ar/04-publicaciones/SL-EE_nov17.pdf.

University of Michigan-Flint (2013). Service-Learning Manual for Faculty. Retrieved from: https://www.umflint.edu/sites/default/files/groups/University_Outreach/assets/serv-learn-manual-faculty.pdf.

Watkins, R., West Meiers, M., Visser, Y. L. (2012). A Guide to Assessing Needs - Essential Tools for Collecting Information, Making Decisions, and Achieving Development Results. Washington, DC: World Bank. Retrieved from: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/2231/663920PUB0EPI00essing09780821388686.pdf?sequence=1>

Other resources:

<https://programas.cee.clayss.org/es/programa-cee/bienvenidos>

<https://www.eoslhe.eu/>

www.slihe.eu

Naslov:

Projekti učenja zalaganjem u zajednici. Priručnik za mlade.

Urednice:

Tamara Fabac, Marta Hauser

Autorice:

Alžbeta Brozmanová Gregorová

Jana Šolcová

Tamara Fabac

Slađana Novota

Marta Hauser

Diana Bere

Corina Pinte

Mădălina Boțu

Agnieszka Lissowska-Lewkowicz

Anna Walas

Boglárka Meggyesfalvi

Borbála Cecilia Hadrévy

Opseg: 3,5 autorskih listova

Godina izdavanja: 2022

Izdavač: Platforma dobrovoljnih centier a organizácií

Mjesto: Banská Bystrica

ISBN 978-80-974194-3-1

(tiskana verzija)

ISBN 978-80-974194-4-8

(online verzija)

